

ESPOON KAUPUNKI TEKNINEN KESKUS TALOSUUNNITTELUYKSIKKÖ
ESBO STADS TEKNISKA CENTRALEN HUSPLANERINGSENHETEN

**SAUNALAHDEN KOULUN JA NUORISOTILAN YLEINEN SUUNNITTELUKILPAILU
ALLMÄN PLANERINGSTÄVLING FÖR BASTVIKS SKOLA OCH UNGDOMSUTRYMMEN**

**ARVOSTELUPÖYTÄKIRJA 15.10.2007
TÄVLINGSPROTOKOLL 15.10.2007**

SISÄLLYSLUETTELO INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. KILPAILUJÄRJESTELYT TÄVLINGSARRANGEMANG

- 1.1 Kilpailun järjestäjä, luonne ja tarkoitus Tävlingsarrangör, karakterisering och syfte
- 1.2 Osallistumisoikeus Deltagarrätt
- 1.3 Palkintolautakunta Tävlingsjury
- 1.4 Asiantuntijat Sakkunniga
- 1.5 Kilpailuaika Tävlingstid
- 1.6 Kilpailua koskevat kysymykset Frågor i anslutning till tävlingen
- 1.7 Kilpailuohjelman hyväksyminen Godkännande av tävlingsprogrammet
- 1.8 Kilpailuehdotukset Tävlingsförslagen

2. KILPAILUN YLEISARVOSTELU ALLMÄN KRITIK AV TÄVLINGEN

- 2.1 Yleistä Allmänt
- 2.2 Arvosteluperusteet Grundval för kritiken
- 2.3 Kilpailun yleisarvostelu Allmän kritik av tävlingen

3. EHDOTUSKOHTAISET ARVOSTELUT KRITIK SOM HÄNFÖR SIG TILL DE OLIKA FÖRSLAGEN

- 3.1 Palkintoluokka Den prisbelönta klassen
- 3.2 Yläluokka Överklassen
- 3.3 Keskiluokka Medelklassen
- 3.4 Alaluokka Den lägsta klassen

4. KILPAILUN TULOS RESULTATET AV TÄVLINGEN

- 4.1 Palkinnot ja lunastukset Pris och inlösta förslag
- 4.2 Suositus jatkotoimenpiteistä ja jatkokehittelyohjeet Rekommendationer för fortsatta åtgärder och anvisningar för vidareutveckling
- 4.3 Arvostelupöytäkirjan varmennus Bekräftelse av tävlingsprotokollet
- 4.4 Nimikuorten avaus Öppnandet av signaturkuvert

Liite 1 Kuva-aineisto, palkintoluokka Bilaga 1 Bildmaterialet, prisbelönta klassen

SAUNALAHDEN KOULUN JA NUORISOTILAN YLEINEN SUUNNITTELUKILPAILU

ALLMÄN PLANERINGSTÄVLING FÖR BASTVIKS SKOLA OCH UNGDOMSUTRYMMEN

ARVOSTELUPÖYTÄKIRJA

TÄVLINGSPROTOKOLL

1. KILPAILUJÄRJESTELYT

1.1 Kilpailun järjestäjä, luonne ja tarkoitus

Espoon kaupunki järjesti Saunalahden yhtenäisen peruskoulun ja siihen liittyvän nuorisotilan suunnittelusta yleisen arkkitehtuurikilpailun. Kilpailun tarkoituksena oli löytää ehdotus, joka parhaalla tavalla täyttää hankkeelle varatulla rakennuspaikalla Saunalahden asuntoalueella hyvän kasvu- ja oppimisympäristön edellytykset. Rakennus tulee palvelemaan koulutoiminnan ja nuorison kokoontumistilan lisäksi alueen asukkaiden kokoontumis- ja harrastustilana.

Kilpailualue sijaitsee Saunalahden keskuksessa, joka muodostuu rakennettavista liikekeskuksesta, seurakuntarakennuksesta ja koulurakennuksesta sekä niiden väliin jäävästä Kompassitorista. Saunalahden koulu on keskuksen ensimmäinen toteutettavista rakennushankkeista. Keskus palvelee Saunalahden ja Kurttilan alueita, joilla tulee asumaan noin 8000 asukasta.

Koulu- ja nuorisotila sijoitetaan tontille, joka on kaavassa merkitty opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi (YO). Kaavaan liittyy lähiympäristö- ja korttelisuunnitelma, jonka tavoitteena on, että Kompassitoria rajaavat rakennukset, liikekeskus, seurakuntatalo, koulu sekä asuinkerrostalo muodostavat ilmeeltään yhtenäisen kokonaisuuden.

Espoon kaupungin vuoden 2007 talousarvion ja taloussuunnitelman investointiosassa koulu- ja nuorisotilahankkeen rakentaminen on ajoitettu vuosille 2009-2011.

1. TÄVLINGSARRANGEMANG

1.1 Tävlingsarrangör, karakterisering och syfte

Esbo stad arrangerade en allmän planeringstävling för planeringen av Bastviks enhetliga grundskola och ungdomsutrymmen i anslutning till skolan. Syftet med tävlingen var att hitta en lösning som på bästa sätt skulle uppfylla kraven för en god uppväxt- och inlärningsområde på byggnadsområdet som var reserverat för projektet på Bastviks bostadsområde. Förutom skolverksamheten och samlingsutrymmen för ungdomen, kommer byggnaden dessutom att tjäna som utrymmen samlings- och hobbyverksamhet för områdets invånare.

Tävlingsområdet ligger i Bastviks centrum, som kommer att bildas av ett affärscentrum, en församlingsbyggnad och skolbyggnaden under byggnad, samt Kompassstorget som blir mellan nybyggnaderna. Bastviks skola är den första byggnaden av byggnadsprojektet i centrum som realiserar. Centrumet kommer att tjäna Bastviks och Kurtby områden, där ca 8000 invånare kommer att bo.

Skol- och ungdomsutrymmen placeras på en tomt, på ett kvartersområde som är markerad för byggnader som tjänar i undervisningssyfte i detaljplanen (YO). En närområdes- och kvartersplan finns i anslutning till detaljplanen, dess syfte är att byggnaderna som angränsar till Kompassstorget, affärscentrum, församlingsbyggnad, skola samt bostadshöghus skall forma en till utseendet enhetlig helhet.

Skol- och ungdomsutrymmenas byggande är förlagd till åren 2009-2011 i Esbo stads budget för året 2007 och i investeringsdelen av ekonomiplaneringen.

1.2 Osallistumisoikeus

Kilpailu oli avoin kaikille Euroopan Unionin ja sen hankintalainsäädännön piiriin kuuluvien maiden kansalaisille voimassa olevien lakien ja sopimusten mukaisesti. Osallistujilta edellytettiin oikeutta harjoittaa arkkitehtidämättä omassa maassaan.

1.2 Deltagar rätt

Tävlingen var öppen för alla medborgare i Europeiska Unionen och i de länder som tillhör dess leveransområde enligt gällande lagar och kontrakt. Det förklarades att deltagande hade rätt att idka arkitektyrket i sitt eget land.

1.3 Palkintolautakunta

Palkintolautakuntaan kuuluivat kilpailun järjestäjän nimeämä:

Puheenjohtaja Olavi Louko, DI, teknisen toimen johtaja

Lars Hagman, Tkt, arkkitehti SAFA, kaupunginarkkitehti, Tekninen keskus

Tuula Holopainen, FM, vastuualuepäällikkö, Suomenkielisen opetuksen tulossyksikkö

Seppo Holste, VTM, toimitilapäällikkö, Kiinteistöpalvelukeskus

Marjut Huvinen, arkkitehti SAFA, apulaisasemakaavapäällikkö, Kaupunkisuunnittelukeskus

Arja Lukin, arkkitehti SAFA, rakennuttaja-arkkitehti, Tekninen keskus

Esko Rautiola, arkkitehti SAFA, rakennusvalvontapäällikkö, Rakennusvalvontakeskus

Hanna Sarakorpi, KM, rehtori, Meriusvan koulu

Heikki Sillanpää, DI rakennuspäällikkö, Tekninen keskus

Sinikka Sorvari, VTM, hankesuunnittelija, Sivistystoimen talous- ja henkilöstöyksikkö

Lasse Talasma, sosionomi, nuorisotoimen johtaja, Vapaan sivistystyön tulossyksikkö

Kaisu Toivonen, KL, opetustoimenjohtaja, Suomenkielisen opetuksen tulossyksikkö

Harri Koski, FT, Kiinteistölautakunnan nimeämä edustaja

Matti Kuronen, DI, Teknisen lautakunnan nimeämä edustaja

Suomen Arkkitehtiliiton nimeäminä:

Pia Ilonen, Tkl, arkkitehti SAFA

Ilmari Lahdelma, professori, arkkitehti SAFA

Ennen kilpailuehdotusten arvostelun aloittamista nimettiin Esko Rautiolan, joka siirtyi uusiin tehtäviin, tilalle palkintolautakuntaan kaupunkikuva-arkkitehti Anne Nurmio, arkkitehti SAFA.

Palkintolautakunnan sihteerinä toimi Antti Pirhonen arkkitehti SAFA.

1.3 Tävlingsjuryn

Tävlingsarrangören nominerade till tävlingsjuryn:

Ordförande Olavi Louko, DI, tekniska direktören för teknik- och miljösektorn

Lars Hagman, Tkt, arkitekt SAFA, stadsarkitekt, Tekniska centralen

Tuula Holopainen, FM, ansvarssektorchef, Resultatenheten för finska utbildningscentralen

Seppo Holste, VTM, chef för lokalförvaltningen, Fastighetscentralen

Marjut Huvinen, arkitekt SAFA, biträdande stadsplaneringschef, Stadsplaneringscentralen

Arja Lukin, arkitekt SAFA, arkitekt som företräder byggherren, Tekniska centralen

Esko Rautiola, arkitekt SAFA, byggnadstillsynschef, Byggnadstillsynscentralen
Hanna Sarakorpi, KM, rektor, Meriusva skolan
Heikki Sillanpää, DI byggnadschef, Tekniska centralen
Sinikka Sorvari, VTM, projektplanerare, Bildningssektorn ekonomi- och personalenheten
Lasse Talasma, socionom, chef för ungdomsförvaltningen, Enheten för fritt bildningsarbete
Kaisu Toivonen, KL, chef för utbildningssektorn, Resultatenheten för finsk utbildning
Harri Koski, FT, representant utnämnd av Fastighetsnämnden
Matti Kuronen, DI, representant utnämnd av Tekniska nämnden

Utnämnda av Finlands Arkitektförbund:

Pia Ilonen, Tkl, arkitekt SAFA
Ilmari Lahdelma, professor, arkitekt SAFA

Innan man påbörjade kritiken av tävlingsförslagen, utnämndes stadsbilda-arkitekt Anne Nurmio, arkitekt SAFA, till tävlingsjuryn istället för Esko Rautiola, som övergick till nya uppdrag.

Som sekreterare för tävlingsjuryn fungerade Antti Pirhonen, arkitekt SAFA.

1.4 Asiantuntijat

Palkintolautakunta kuuli seuraavia asiantuntijoita:

Monica Gentz, ruokapalveluiden suunnittelija, Ruokapalvelukeskus
Pertti Hakamäki, rakenneinsinööri, Tekninen keskus
Leena Ihalainen, maisema-arkkitehti, viheraluepäällikkö, Tekninen keskus
Jorma Jokinen, geotekniikkainsinööri, Tekninen keskus
Sari Knuuti, maisema-arkkitehti, Tekninen keskus
Pirjo Kurttila, sähköinsinööri, Tekninen keskus
Pekka Kärkkäinen, apulaisinsinööri, Kiinteistöpalvelukeskus
Pekka Sipola, lvi-insinööri, Tekninen keskus
Ulla Valtonen, päivähoitopäällikkö, Päivähoitopalvelujen tulossyksikkö
Marjatta Varsila, arkkitehti SAFA, apulaiskaupunginarkkitehti, Tekninen keskus

Asiantuntijat ja palkintolautakunnan sihteeri eivät osallistuneet lopulliseen päätöksentekoon eikä heillä ollut oikeutta osallistua kilpailuun.

1.4 Sakkunniga

Tävlingsjuryn konsulterade följande sakkunniga:

Monica Gentz, planerare av matservice, Måltidscentralen
Pertti Hakamäki, byggnadsingenjör, Tekniska centralen
Leena Ihalainen, landskapsarkitekt, chef för grönområden, Tekniska centralen
Jorma Jokinen, geoteknikingenjör, Tekniska centralen
Sari Knuuti, landskapsarkitekt, Tekniska centralen
Pirjo Kurttila, elingenjör, Tekniska centralen
Pekka Kärkkäinen, biträdande disponent, Fastighetscentralen
Pekka Sipola, vvs-ingenjör, Tekniska centralen
Ulla Valtonen, dagvårdschef, Resultatenheten för dagvårdsservice
Marjatta Varsila, arkitekt SAFA, biträdande stadsarkitekt, Tekniska centralen

Sakkunniga och sekreteraren för tävlingsjuryn deltog inte till det slutliga beslutsfattandet och de hade inte rätt att delta i tävlingen.

1.5 Kilpailuaika

Kilpailuohjelman sai tilata tai noutaa 16.4.2007 lähtien Suomen Arkkitehtiliitosta sekä Espoon keskuksen yhteispalvelupisteestä. Kilpailuohjelman ja kaikki liiteasiakirjat saattoi hakea maksutta internetistä. Kilpailu päättyi keskiviikkona 15.8.2007 ja pienoismallin osalta keskiviikkona 22.8.2007.

1.5 Tävlingstiden

Tävlingsprogrammet gick att beställa eller avhämta från och med den 16.4.2007 från Finlands Arkitektförbund samt från Samservicebyrån i Esbo centrum. Det var möjligt att söka gratis tävlingsprogrammet och alla bilagor på Internet. Tävlingen gick ut på onsdagen den 15.8.2007 och för miniatyrmodellens del på onsdagen den 22.8.2007.

1.6 Kilpailua koskevat kysymykset

Kilpailijalla oli oikeus pyytää ohjelmaa koskevia selvityksiä tai lisätietoja. Kysymykset oli jätettävä postiin tai toimitettava ne sähköpostilla Suomen Arkkitehtiliiton osoitteeseen viimeistään keskiviikkona 13.6.2007. Kysymysten tuli olla perillä viimeistään perjantaina 15.6.2007. Kysymykset ja palkintolautakunnan vastaukset niihin julkaistiin kilpailun verkkosivuilla keskiviikkona 20.6.2007.

1.6 Frågor i anslutning till tävlingen

Tävlande hade rätt att be att få klarläggningar och tilläggsinformation gällande tävlingsprogrammet. Frågorna skulle inlämnas på posten eller befordras per e-post till adressen för Finlands Arkitektförbund senast onsdagen den 13.6.2007. Frågorna skulle vara framme senast på fredagen den 15.6.2007. Frågorna och tävlingsjuryns svar till dem offentliggjordes på webbplatsen för tävlingen på onsdagen den 20.6.2007.

1.7 Kilpailuohjelman hyväksyminen

Ennen kilpailun julkistamista hyväksyivät järjestäjä, palkintolautakunta ja Suomen Arkkitehtiliiton kilpailutoimikunta kilpailuohjelman liitteineen. Kilpailussa noudatettiin Suomen Arkkitehtiliiton kilpailusääntöjä.

1.7 Godkännande av tävlingsprogrammet

Tävlingsprogrammet med bilagor godkändes av tävlingsarrangören, tävlingsjuryn och Finlands Arkitektförbunds tävlingsutskott innan tävlingen offentliggjordes. Finlands Arkitektförbunds tävlingsregler efterföljdes i tävlingen.

1.8 Kilpailuehdotukset

Kilpailuun jätettiin 90 ehdotusta. Nimimerkki "Kiila" toimitettiin ilman nimikuorta. Kaikki ehdotukset hyväksyttiin kilpailussa arvioitaviksi.

1.8 Tävlingsförslagen

90 förslag lämnades in till tävlingen. Signatur "Kiila" inlämnades utan namnkuvert. Alla förslag godkändes till bedömning i tävlingen.

2. KILPAILUN YLEISARVOSTELU

2.1 Yleistä

Saunalahdenportin alueesta laadittuun asemakaavaan liittyy lähiympäristö- ja korttelisuunnitelma (Arkkitehtitoimisto Petri Rouhiainen 30.9.2003), joka määrittelee tarkemmat tavoitteet alueen suunnittelulle. Kaava sallii rakentamisen kolmeen kerrokseen. Myös toiminnallisesti koulu saattoi olla 2-3-kerroksinen rakennus. Asemakaavan mukaan rakennus tulee rakentaa Kompassitorin rajaan kiinni. Kilpailija saattoi kuitenkin perustellusti poiketa tästä kaavamääräyksestä, kuten tontin rakennusalueen rajoistakin. Kilpailijan tuli kuitenkin ottaa huomioon asemakaavan keskeiset kaupunkikuvalliset tavoitteet, kuten Kompassikadun rajattu katumainen luonne ja koulun asema Kompassiportin dominanttina sitä kaakosta päin lähestyttäessä. Kortteli- ja lähiympäristösuunnitelma ei ollut koulutontin osalta kilpailijaa sitova.

Kompassitorista rakentuu Saunalahden alueen keskeisin kaupunkitila. Torin laidalle sijoittuu seurakuntarakennus, jonka laajuus on 1000 kem². Rakennus voi olla kaksikerroksinen. Sen pohjoisnurkkaan esitetään kellotornia Kompassitorin maamerkitseksi ja pääjulkisivumateriaaliksi puhtaaksi muurattua tiiltä.

Saunalahden koulu on 0 - 9 luokkien kolmisarjainen yhtenäinen peruskoulu, johon liittyy myös nuorisotila. Koulun tilat ja nuorisotila ovat yhteensä 6424 hym², 10 150 brm² ja 45 700 m³. Koulun mitoitussopilas määrä on 752 oppilasta. Väestönsuojan laajuus on 400 suojaneliömetriä. Hankkeen tavoitehinta on 22,9 M€ (ilman arvonlisäveroa hintatasossa 05/07 KL 83,0).

Saunalahden koulu tuli suunnitella siten että pienten lasten opetustiloja on mahdollista käyttää aluksi, noin 10 vuoden ajan, 3-5-vuotiaiden päivähoitotiloina. Oppilasmäärän kasvaessa 3-5-vuotiaiden tilat otetaan opetuskäyttöön. Kaikki opetustilat tuli mitoittaa yleispäteviksi, monenlaiseen toimintaan sopiviksi ja eri-ikäisten opetukseen sopiviksi. Koulun sijainti ja tilojen monipuolisuuden katsottiin luovan hyvät edellytykset sen toimimiselle oppimis- ja harrastuskeskuksena ja yhteisenä kohtaamispaikkana alueen kaiken ikäisille asukkaille.

Rakennusta tullaan käyttämään aamusta iltaan. Kuusivuotiaiden esikoululaisten päivähoito alkaa varhain aamulla ja jatkuu pitkälle iltapäivään, jolloin pienet koululaiset jatkavat iltapäivätoiminnassa ja nuorisotila tarjoaa toimintaa vanhemmille koululaisille. Nuorisotoimi järjestää toimintaa iltaisin ja viikonloppuisin myös koulun tiloissa. Lisäksi koulurakennusta tullaan käyttämään opiskelu- ja harrastustoimintaan, kokouksiin ja muihin tilaisuuksiin.

2. ALLMÄN KRITIK AV TÄVLINGEN

2.1 Allmänt

En närmiljö- och kvartersplan (Arkkitehtitoimisto Petri Rouhiainen 30.9.2003) hör till detaljplanen gjord över området Bastviksporten, där man definierar mer detaljerade målsättningar för områdets planering. Detaljplanen tillåter byggande i tre våningar. Även funktionellt kunde skolan vara en byggnad i 2-3våningar. Enligt detaljplanen bör byggnaden uppföras fast vid gränsen till Kompassstorget. Tävlade kunde dock på goda grunder avvika från denna planläggningsbestämmelse, såsom även från byggområdesgränserna. Tävlade skulle dock ta i beaktande detaljplanens centrala målsättningar för stadsbilden, såsom den avgränsade gatumässiga karaktären av Kompassgatan och skolans dominanta situation vid Kompassporten då man nalkas porten från sydost. För skoltomtens del var kvarters- och närmiljöplanen inte bindande för tävlade.

Kompassstorget kommer att uppstå som den centralaste delen av Bastvik området. Församlingsbyggnaden på 1000 m² våningsarea kommer att placeras vid torgets kant. Byggnaden kan vara i två våningar. I dess norra hörn har man föreslagit ett klocktorn som landmärke för Kompassstorget och till dess huvudsakliga fasadmateriäl har man framfört renmurat tegel.

Bastvik skolan är en enhetlig grundskola med tre serier av klasserna 0-9 med ungdomsutrymmen i anslutning till skolan. Skolans utrymmen och ungdomsutrymmen bildar tillsammans 6424 m² nyttoarea, 10 150 brm² och 45 700 m³. Den dimensionerande elevmängden i skolan är 752 elever. Befolkningsskyddsrummets storlek är 400 m² skyddsrum. Projektets riktpolis är 22,9 M€ (utan mervärdesskatt i prisklassen 05/07 KL 83,0).

Bastviks skola skulle planeras så, att de små barnens undervisningsutrymmen kan i början användas, under ca 10 år, som dagvårdsutrymmen för 3-5-åringar. Då elevantalet växer, tas utrymmena för 3-5-åringar i bruk som undervisningsutrymmen. Alla undervisningsutrymmen skulle dimensioneras allmängiltiga, dvs. som utrymmen som passar till många olika funktioner och som undervisningsutrymmen för olika åldrar. Skolans läge och utrymmenas allmängiltighet ansågs forma goda förutsättningar för att skolan kan fungera som undervisnings- och hobbycentra och som en gemensam träffpunkt för området invånare i alla åldrar.

Byggnaden kommer att användas från morgon till kväll. Dagvården för sexåringar i förskolan börjar tidigt på morgonen och fortsätter långt in i eftermiddagen, då de små skoleleverna fortsätter i eftermiddagsverksamheten och ungdomsutrymmen erbjuder verksamhet för äldre skolbarn. Ungdomsförvaltningen anordnar aktiviteter på kvällarna och under veckosluten också i skolans utrymmen. Dessutom kommer skolbyggnaden att användas för studie- och hobbyverksamhet, för möten och andra tillställningar.

2.2 Arvosteluperusteet

Palkintolautakunta painotti arvostelussaan seuraavia seikkoja:

- arkkitehtoninen kokonaisote
- rakennuksen kaupunkikuvallinen laatu osana rakennettavaa Saunalahden keskusta
- opetuksellisia ja toiminnallisia tavoitteita tukevat ratkaisut
- fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia tukevat ratkaisut
- ratkaisun investointi- ja elinkaarikustannusten taloudellisuus

Palkintolautakunta teetti kuudesta ehdotuksesta teknistaloudellisen tarkastelun lopullisen päätöksenteon pohjaksi.

Kokonaisratkaisun ansioita pidettiin tärkeämpinä kuin osaratkaisujen tai yksityiskohtien virheettömyyttä.

2.2 Grundval för bedömningen

Tävlingsjuryn betonade vid bedömningen följande saker:

- den arkitektoniska helheten
- byggnadens stadsbildsmässiga kvalitet som en del av Bastviks centrum under byggnad
- lösningar som stöder målsättningar för undervisning och funktionalitet
- lösningar som stöder fysiskt, psykiskt och socialt välmående
- en ekonomisk lösning beträffande investering och livscykelkostnader

Tävlingsjuryn lät göra en teknisk ekonomisk undersökning av sex lösningar som grund för den slutgiltiga bedömningen.

Helhetslösningens förtjänster ansågs viktigare än dellösningarnas eller detaljernas felfrihet.

2.3 Yleisarvostelu

Kilpailun tasoa pidettiin erittäin hyvänä. Ehdotukset oli kauttaaltaan tehty huolella ja paneutuen. Yleisille arkkitehtuurikilpailuille tyypilliset kevyesti tehdyt mielenilmaisut loistivat poissaolollaan. Kilpailuehdotukset valaisivat hyvin monipuolisesti yhtenäisen peruskoulun rakentamismahdollisuuksia annetulle paikalle.

Saunalahden koululla tulee tulevaisuudessa olemaan keskeinen rooli rakentuvan Saunalahden alueen kaupunkikuvassa. Yhdessä seurakuntarakennuksen ja liikekeskuksen kanssa se tulee muodostamaan alueen keskuksen. Kilpailu on osoittanut, että annettujen lähtökohtien mukaan ammattitaidolla ja eläytyen suunnitellulla koulurakennuksella on mahdollisuus muodostua kaupunkikuvallisesti merkittäväksi julkiseksi rakennukseksi.

Perusratkaisultaan ehdotukset edustivat kaikkia mahdollisia suomalaisen peruskoulun perusratkaisuja. Kilpailun keskeisenä tavoitteena oli kehittää yhtenäisen peruskoulun tilasuunnittelua. Arvostelun kannalta oleelliseksi asiaksi nousi tilaratkaisujen yhteisöllisyyttä, mutta samalla rauhallista työskentelyympäristöä korostavat ratkaisut. Kilpailijat olivat laaja-alaisesti pohtineet lähtökohtien tilasuunnittelullisia mahdollisuuksia. Kannanotto yhteisöllisyyteen johti monissa ehdotuksissa hyvinkin mielenkiintoisiin tilaratkaisuihin. Parhaissa ehdotuksissa nämä osittain vastakkaiset, yhteisöllisyyttä ja eristäytymismahdollisuuksia edellyttävät vaatimukset oli pystytty yhdistämään toisiaan rikastuttavaksi kokonaisuudeksi.

Espoon kaupunki on pitkäjännitteisesti kehittänyt koulurakennustensa laatua järjestämällä yleisiä arkkitehtuurikilpailuja. Pitkäjänteisyys kantaa satoa. Kilpailuehdotusten korkea taso on antanut mahdollisuuden tarkastella Saunalahden koulun rakentamisen lähtökohtia ja mahdollisuuksia poikkeuksellisen monilukuisen ja moni-ilmeisen ehdotuskaartin avulla.

Kaupunkikuva

Saunalahden koulu tulee sijoittumaan suunnitelmallisesti rakentuvan Saunalahden asuinalueen keskukseen. Yhdessä seurakuntarakennuksen ja liikekeskuksen kanssa se tulee muodostamaan alueen kaupunkikuvallisen keskuksen. Kaupunkikuvallisesti oleellisiksi asioiksi arvostelussa nousivat rakennuksen suhde Kompassitoriin ja Kompassikatuun, koulun pihan ja kenttien suhde kaupunkitilaan, sisäänkäyntien suuntaaminen sekä rakennuksen ilme.

Koulurakennuksen suhde Kompassitoriin vaihteli tiiviin kaupunkimaisesta torirajauksesta väljän puistomaiseen sijoitteluun. Ehdotuksista löytyi onnistuneita ratkaisuja, jossa oli muodostettu tiivis, rakennusten julkisivujen rajaama, luontevan mittakaavan omaava tori. Enemmistö ehdotuksista edusti ratkaisua, jossa rakennus väljästi, mahdollisesti avoimen välitilan välityksellä rajasi torialuetta. Kilpailu osoitti, että kummatkin ratkaisut ovat mahdollisia, mutta luontevan avoimen kaupunkitilan luominen sisäänkäyntiaukioiden ja pelikenttien kanssa tuotti onnistuneemmat, Saunalahden kaupunkikuvaan ja mittakaavaan sopivat ratkaisut. Parhaimmissa ehdotuksissa luonteva osa koulun keskeisiä tiloja avautui torin suuntaan.

Suhde Kompassikatuun oli monessa ehdotuksessa jäänyt sattumanvaraiseksi. Sisäänkäyntien sijoittelu torin ja pohjoisen paikoitusalueitten suuntaan johti turhan usein mykkään, sulkeutuneeseen katujulkisivuun. Pahimmillaan Kompassikadun julkisivun ainoa aihe oli huoltopiha. Parhaimmissa töissä rakennus luontevan viherkaistan välityksellä rajasi katutilaa ja osa koulun keskeisistä tiloista avautui kadun suuntaan.

Sisäänkäyntien sopiva määrä ja luonteva suuntaaminen on kilpailualueen kaupunkikuvan kannalta ensiarvoisen tärkeitä. Sujuva yhteys Kompassitorin ja paikoitusalueen suunnalta edellyttää sisäänkäyntiä kumpaankin suuntaan. Hyväksi ratkaisuksi osoittautui sisäänkäynti Kompassitorin ja Kompassikadun kulmauksessa. Monikäyttöisen koulurakennuksen kaupunkikuvallisen toimivuuden ensimmäinen edellytys on helppo saavutettavuus. Parhaimmissa ehdotuksissa sisäänkäynnit toimivat rakennuksen kaupunkikuvallisen ilmeen kohokohtina.

Kilpailussa esiintyi laaja kirjo erihenkisiä koulurakennuksia. Rakennuksen pohjakaavio, kerrosmäärä,

julkisivumateriaali, kattomuoto ja massoittelu eri variaatioina johtivat hyvinkin erilaisiin kokonaisuuksiin. Saunalahden tulevan asuinalueen luonnonmukainen ilme sallii monenlaiset koulurakennuksen hahmot, parhaimmissa ehdotuksissa oli juurevilla materiaalivalinnoilla, persoonallisilla, veistoksellisilla massoitteluilla ja kaartuvilla seinä- ja kattolinjauksilla saavutettu mielenkiintoinen, omaleimainen ilme juuri Saunalahden koululle.

Tilaratkaisut ja toiminta

Kilpailussa haettiin tilaratkaisuja, joilla koulun, päiväkodin ja nuorisotoimen tiloista muodostuu luontevasti avoin ja helposti hahmotettava, yhteisöllisyyttä tukeva kokonaisuus, jossa myös löytyy rauhallisia, aavistuksen erillisiä työskentely-ympäristöjä. Oleelliseksi muodostui, miten kokonaisratkaisun puitteissa eri käyttäjäryhmien tilaryhmät sijaitsevat toisiinsa nähden.

Kilpailussa esiintyi hyvin erityyppisiä toiminnallisia perusratkaisuja. Pohjakaavioina esitettiin esimerkiksi kampa-, ruoto-, tähtiratkaisuja. Kampa- ja ruotomallit johtivat helposti tilallisesti liian eriytyvään kokonaisratkaisuun. Parhaissa kamparatkaisuissa erilliset soluryhmät kiinnittyivät luontevasti pitkänomaiseen keskitilaan. Kolme- tai useampisakaraiset perusratkaisut olivat hyvin suosittuja. Tähti-mäinen pohjakaavio osoittautui tämänkokoisessa ja tälle paikalle sijoitetussa tehtävässä toimivimmaksi ratkaisuksi yhteisöllisyyttä korostavan solukoulun aikaansaamisessa.

Tontin topografia antoi mahdollisuuden pohtia rakennuksen kerrosmäärää. Yleisin ja paikan korkeuserot parhaiten hyödyntävä ratkaisu syntyi osittain kolmikerroksisella koulurakennuksella. Ratkaisu johti etäisyyksiltään kohtuulliseen, sisäänkäyntiensä osalta luontevasti sijoittuvaan ratkaisuun.

Kilpailu osoitti, että eri käyttäjien tilaryhmät on sijoitettavissa tontille siten, että kaikilla on luonteva yhteys koulun keskeisiin osiin, ei synny läpikulkutilaryhmiä ja yhteiset tilat ovat helposti saavutettavissa. Parhaissa ehdotuksissa keskeisen aulatilán ympärille sijoittuivat oleelliset yhteiset tilat sisätilan tilallista ilmeikkyyttä korostaen ja soluaulat liittyivät tähän tilalliseen kokonaisuuteen sopivan avoimesti omaa identiteettiään menettämättä.

Nykyaikainen koulu toimii kouluajan ulkopuolella sijaintialueensa kulttuurisena keskuksena. Tämä eriaikainen toiminta on parhaimmillaan hyvinkin vilkasta. Parhaissa ehdotuksissa tilaryhmät oli sijoitettu ja erotettu toisistaan siten, että erityyppiset iltaikäyttömuodot olivat luontevasti mahdollisia omalla rajatulla alueellaan koulurakennuksessa.

Opettajien tilaryhmän keskeinen, mutta kuitenkin aavistuksen sivussa oleva sijainti on kaikkien koulun henkilöryhmien toiminnan kannalta ensiarvoisen tärkeää. Parhaissa töissä toteutui tämä vaatimus luontevasti.

Liikuntatilojen sijoittaminen massallisesti erilliseen, toiminnallisesti sisäyhteyden varassa olevaan rakennusosaan osoittautui hyväksi lähtökohdaksi sekä kaupunkikuvallisesti että toiminnallisesti. Erillinen liikuntatilarakennusmassa tuo hyvän lisän Saunalahden keskusalueen ilmeeseen.

Näkymämahdollisuudet koulusta ympäristöön ovat kaikkiin suuntiin yhtä hyvät. Parhaissa ehdotuksissa luokkatilojen lisäksi myös keskeisistä yhteisistä tiloista oli saatu avattua mielenkiintoisia näkymiä lähiympäristöön. Samalla tilojen luonnonvalon saanti ratkesi hyvin varmallalla tavalla.

Kilpailuehdotuksissa esiintyi arkkitehtonisesti hyvinkin mielenkiintoisia koulurakennuksen hahmoja. Parhaissa töissä muodonanto oli johdettu sisätiloihin asti ilman, että syntyi huonosuhteisia tai vaikeamuotoisia opetustiloja. Parhaissa töissä hyvänmalliset opetustilaryhmät rajaavat luontevasti soluaulaa, josta avautuu yhteys ja näkymä sekä ulos että keskeisaulaan.

Liikenne, huolto

Liikenteellisesti toimivaksi ratkaisuksi varmistui asemakaavan mukainen paikoitustilojen sijoittuminen rakennuksen pohjoispuolelle. Parhaissa ehdotuksissa sisäänkäynnit kahdelta suunnalta, torilta ja paikoitusalueelta johtivat samaan keskeiseen, isoon sisätilaan. Päiväkodin saattoliikenteen sijoittuminen

osaksi paikoitusalueetta osoittautui hyväksi ratkaisuksi. Turhan monessa ehdotuksessa saattoliikenne ohjautui koulun piha-alueiden kautta.

Huollon sijoittuminen monimuotoisten rakennusten yhteyteen topografisesti haasteellisella tontilla oli vaikea yhtälö. Parhaissa ratkaisuissa huolto oli saanut luontevan, suojaisen paikan rakennuksen pohjoispuolella, Kompassikadun puoleisella reunalla.

Taloudellisuus

Kustannustarkasteluun kiinnitettiin kilpailun arvostelussa erityistä huomiota. Luonnosmaisista kilpailuehdotuksista tarkan kustannustason määrittäminen on hankalaa, mutta ehdotusten välinen kustannusvertailu on mahdollista. Kustannusvertailuun valittujen ehdotusten laajuus- ja kustannusvertailu osoitti, että pinta-alaerot tavoitepinta-aloihin olivat kaikissa tarkastelluissa ehdotuksissa suhteellisen vähäisiä hyöt্যালojen osalta. Merkittäviä eroja oli sen sijaan bruttoaloissa ja tilavuuksissa. Kustannusvertailuun valituista halvimman ja kalleimman ero oli n. 5 miljoonaa euroa. Kalleimmat ehdotukset eivät sijoittuneet palkinnoille. Parhaimmiksi katsotuissa ehdotuksissa rakentamiskustannusten erot olivat vähäisiä ja jatkosuunnittelulla yhdenmukaistettavissa. Erojen vähäisyydestä johtuen ehdotusten arviointi voitiin suorittaa laatukriteerein.

2.3 Allmän kritik av tävlingen

Tävlingens standard ansågs vara hög. Lösningarna var överlag väl gjorda och tävlarna var väl förtrogna med uppgiften. Lätt gjorda opinionsyttringar som är typiska för allmänna arkitekturtävlingar lyste med sitt frånvaro. Tävlingsförslagen belyste mångsidigt byggmöjligheterna för en enhetlig grundskola på det givna området.

Bastviks skola kommer i framtiden att ha en central roll i stadsbilden på Bastviks område under byggnad. Tillsammans med församlingsbyggnaden och affärscentra kommer den att bilda områdets centrum. Tävlingen har påvisat att en skolbyggnad, som är planerad med givna utgångspunkter och med yrkesskicklighet och inlevelse, har en möjlighet att formas till en i stadsbilden betydande offentlig byggnad.

I hänseende till tävlingsförslagets grundlösning, representerade de alla möjliga grundlösningar på finsk grundskola. Den centrala målsättningen för tävlingen var att utveckla rumsplaneringen av en enhetlig grundskola. Förslag som betonade rumsplaneringens kollektiva lösningar, men samtidigt en lugn arbetsmiljö, lyftes som en väsentlig aspekt för bedömningen. Tävlarna hade på ett vidlyftigt sätt grubblat över utgångspunkternas möjligheter i hänseende till rumsplaneringen. Ett ställningstagande för kollektiva lösningar utmynnade i många förslag till väl intressanta rumslösningar. De bästa förslagen kunde sammanslå dessa delvis motsatta förutsatta krav på kollektiva och avskilda möjligheter till en varandra berikande helhet.

Esbo stad har långsiktigt utvecklat kvaliteten på sina skolbyggnader genom att anordna allmänna arkitekturtävlingar. Det långsiktiga arbetet bär frukt. Den höga kvaliteten på tävlingsförslagen har gett möjlighet att granska utgångspunkter och möjligheter för byggandet av Bastviks skola med hjälp av ett exceptionellt numerärt och mångsidigt uttryckt förslagsbatteri.

Stadsbilden

Bastviks skola kommer att vara läget i centrum av Bastviks bostadsområde som byggs planenligt. Tillsammans med församlingsbyggnaden och affärscentra kommer den att bilda områdets stadsbildsmässiga centrum. Byggnadens förhållande till Kompassstorget och Kompassgatan, skolgårdens och fältens förhållande till stadsrummet, riktningen av ingångarna samt byggnadens utseende lyftes i bedömningen som centrala aspekter i stadsbilden.

Skolbyggnadens förhållande till Kompassstorget varierade från en tät stadsaktig begränsning av torget till en spridd parkaktig placering. Bland tävlingsförslagen fanns lyckade lösningar där man hade format

ett torg med naturlig skala tätt begränsad av byggnadernas fasader. Merparten av förslagen representerade en lösning där byggnaden löst, möjligen via ett öppet mellanrum, begränsade torgområdet. Tävlningen visade att båda lösningarna är möjliga, men de lösningar som formade ett naturligt, öppet stadsrum via öppna ingångsplatser och spelplan, bildade de mest lyckade lösningarna som passar Bastviks stadsbild och skala. I de bästa förslagen öppnade sig en otvungen del av skolans centrala delar mot torget.

Förhållandet till Kompassgatan hade blivit lämnat slumpmässigt i flera förslag. Placeringen av ingångarna mot torget och norrut mot parkeringsområdena, ledde för ofta till en stum, tillsluten gatufasad. Servicegården var i värsta fallet det enda motivet i fasaden mot Kompassgatan. I de bästa arbetena begränsade byggnaden gaturummet med ett naturligt grönområde och en del av skolans centrala delar öppnade sig mot gatan.

Ett lämpligt antal ingångar och ett naturligt riktande av dessa är av högsta grad viktigt för tävlingsområdets stadsbild. En fungerande förbindelse från Kompassstorget och parkeringsområdets riktning, förutsätter ingångar mot båda hållen. En ingång i hörnet av Kompassstorget och Kompassgatan visade sig vara en god lösning. Lätt tillgänglighet är den första förutsättningen för att en mångsidigt utnyttjad skolbyggnad skall fungera stadsbildmässigt. I de bästa förslagen bildade ingångarna höjdpunkter i byggnadens stadsbildmässiga uttryck.

En stor skala med olikartade skolbyggnader förekom i tävlingen. Byggnadens bottenplan, våningsantal, fasadmaterial, takform och massa i olika variationer ledde till väldigt olika helheter. Det naturenliga uttrycket av Bastviks bostadsområde tillåter olika skepnader på skolbyggnaden. I de bästa förslagen hade man uppnått ett intressant, särpräglad uttryck just för Bastviks skola med robusta materialval, personliga, skulpturaktiga massor och buktande fasad- och taklinjer.

Rumslösningar och -funktion

I tävlingen sökte man rumslösningar, där skolans, daghemmets och ungdomsförvaltningens utrymmen bildar naturligt en öppen och lättgestaltad helhet som stöder kollektivet, men där det också finns lugna, en aning avskilda arbetsmiljöer. Hur de olika användargruppernas utrymmesgrupper är placerade i förhållande till varandra inom helhetslösningen, blev väsentligt.

Det förekom väldigt olika funktionella grundlösningar i tävlingen. Kam-, fiskbens-, stjärneformer förekom t ex som lösningar på bottenplan. Kam- och fiskbensmodeller ledde lätt till en alltför differentierad helhetsplan. De skilda cellgrupperna var naturligt fästade till ett avlångt mittparti i de bästa kammodellerna. Grundlösningar med tre eller flera uddar var väldigt populära. En stjärnformad bottenplan visade sig vara den mest funktionella lösningen i en planeringsuppgift av denna storlek och på denna plats genom att bilda en cellskola som betonade rumsplaneringens kollektiva lösningar.

Tomtens topografi gav möjligheter att begrunda byggnadens våningsantal. En lösning på en skolbyggnad med delvis tre våningar var den mest allmänna lösningen och en lösning som bäst utnyttjade byggplatsens höjdskillnader. Lösningen ledde till ett förslag som hade rimliga avstånd och vars ingångar var otvunget placerade.

Tävlingen visade, att de olika användargruppernas utrymmesgrupper gick att placera på tomten på ett sådant sätt, att alla hade en otvungen förbindelse till skolans centrala delar, utan att det uppstår utrymmesgrupper med genomgång, och att de gemensamma utrymmena är lättillgängliga. De väsentliga gemensamma utrymmena var i de bästa förslagen placerade kring en central aula så att de accentuerade den rumsliga expressiviteten i interiören och aulorna i cellerna var fogade till denna rumsliga helhet med en lämplig öppenhet utan att förlora sin egen identitet.

En modern skola fungerar utanför skoltiden som en kulturell centra för området där den är belägen. I de bästa fallen är denna funktion under olika tider väl livlig. I de bästa förslagen var de olika utrymmesgrupperna placerade och separerade från varandra på ett sådant sätt, att olika former av kvällsbruk var naturligt möjligt på egna begränsade områden i skolbyggnaden.

För funktionen av alla skolans personalgrupper var lärarnas utrymmesgrupps centrala, men ändå en

aning på sidan placerade läge, särdeles viktigt. I de bästa arbeten uppfylldes denna fordran på ett naturligt sätt.

Det visade sig vara bra, både stadsbildsmässigt som funktionellt sett, att placera motionsutrymmet i en separat massa, men funktionellt i en byggnadsdel med inneförbindelser. En separat massa för motionsutrymmena bringar ett bra tillägg till Bastviks centrumområdets utseende.

Utsiktsmöjligheterna från skolan till omgivningen är lika bra åt alla håll. I de bästa förslagen hade man, förutom från klassrummen, även från de centrala gemensamma utrymmena lyckats öppna intressanta utsikter till näromgivningen. På samma gång löste man på ett mycket säkert sätt utrymmenas behov av naturljus.

I tävlingsförslagen förekom det arkitektoniskt väl intressanta skepnader på skolbyggnaden. I de bästa förslagen hade formgivningen förts ända in till interiören, utan att det uppstod undervisningsutrymmen med dåliga proportioner eller med svår utformning. I de bästa arbetena begränsar väl utformade undervisningsutrymmen naturligt aulan för cellerna, varifrån en förbindelse och utsikt öppnar sig både ut samt till den centrala aulan.

Trafik, service

Den mest funktionella lösningen ur trafiksynpunkt bekräftade sig vara parkeringsutrymmenas placering enligt detaljplanen på byggnadens norrsida. I de bästa förslagen ledde ingångarna från två sidor, från torget och från parkeringsområdet, till samma centrala stora innerutrymme. Placeringen av daghemmets följtrafik som en del av parkeringsområdet, visade sig vara en god lösning. I för många förslag leddes följtrafiken genom skolgårdens områden.

Placeringen av servicen i samband av mångformade byggnader på en topografiskt utmanande tomt, var en svår ekvation. I de bästa lösningarna hade servicen fått en naturlig situation i lä på byggnadens norra sida, längs kanten mot Kompassgatan.

Ekonomisk lönsamhet

Man lade speciell uppmärksamhet på kostnadsgranskning i tävlingens bedömning. Det är svårt att definiera en noggrann kostnadsnivå av skissartade tävlingsförslag, men det är möjligt att göra en kostnadsjämförelse mellan de olika förslagen. Omfångs- och kostnadsjämförelserna mellan förslagen man valt till kostnadsjämförelse, visade att skillnader i arealer i jämförelse till programarealer, var i alla begrundade förslagen jämförelsevis små vad som gäller nyttoarealer. Märkbara skillnader fanns däremot i bruttoarealer och i volymer. Skillnaden mellan det förmånligaste och det dyraste förslaget man valt till kostnadsjämförelsen var ca 5 miljoner euro. De dyraste förslagen blev inte prisbelönta. I de bästa förslagen var skillnaderna i byggnadskostnader små och de går att jämlikas i den fortsatta planeringen. Eftersom skillnaderna var små, kunde jämförelsen mellan förslagen göras enligt kvalitetskriterier.

3. EHDOTUSKOHTAISET ARVOSTELUT

3.1 Palkintoluokka, 7 ehdotusta

42 Askel 1. palkinto

Ehdotus on komea, luonteeltaan avoin julkinen rakennus, joka toimii alueen maamerkinä. Rakennuksella on linnamainen kadulle kääntyvä tiilinen selkäpuoli, kun taas pihojen suuntaan sen ilme on avonainen ja valoisa. Katto on yhtenäinen ilmeikäs kuparipatja, jonka alle koulun tilat on ryhmitelty mielenkiintoisella tavalla näyttämään sattumanvaraiselta.

Rakennuksen painopiste on suunnittelualueen keskellä, ja sen pihasiivet pienten lasten leikkialueineen jakavat alueen kahdeksi, ison ja pienen urheilukentän hallitsemaksi alueeksi. Ison urheilukentän suuntaan avautuva kolmas julkisivu on pakostakin takapihamainen pysäköinti- ja lastausalueineen. Oppilaitse saattoliikenteen turvallisuuteen ja huoltopihan toimivuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Liikuntasalin iltakäyttö on täältä käsin. Kompassitorin puolella rakennus jää passiiviseksi rajautuen sinne vain kapean matalan siiven päädyllä joka sisältää nuorisotoimen tiloja. Ehdotus laajentaakin tori-tilaa liittämällä koulun pihan tilallisesti ja toiminnallisesti siihen. Pihan tasoeron jäsentäminen sekä pienen urheilukentän ja koripallokentän kaupunkikuvallinen liittäminen Kompassitoriin vaatii kuitenkin jatkokehittelyä.

Keskeiset sisätilat muodostavat talon sydämen ja tilasarjan, jossa syntyy mahdollisuuksia kohtaamiseen ja vuorovaikutukseen sekä positiivista valvottavuutta, mahdollisuus tulla nähdyksi. Lasiseinän kautta toiminnot tuovat eloa torin suuntaan.

Solut kiinnittyvät keskeiseen kaksikerrosta korkeaan ruokasali/aulaan mutta eivät varsinaisesti avaudu siihen. Tilaryhmien yleisjärjestely on hyvä, ja käyttävät ovat valoisia ja vaihtelevia.

Jatkotyöskentelyssä toivotaan rakennuksen raikkaan ilmeen ja värimaailman säilyvän ja aikanaan tukevan käyttäjien kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Solujen kotialueet avautuvat ulos maisemaan. Toisessa kerroksessa toinen kotiluokkasiipi on varsin iso, 9 kotiluokkaa, eli yli 200 lasta. Koska toinen kotiluokkasiipi on pienempi, eivät oppilaat jakaudu vuosiluokittain varsinkin, kun koti- ja aineluokat voidaan jakaa toisen ja kolmannen kerroksen luokkatiloihin. Pienten tilat muodostavat onnistuneesti oman rauhallisemman alueen ja äänimaailman pohjakerroksessa.

Tekstiilityön ja kuvataiteen tiloissa on mahdollista toteuttaa uudenlainen ratkaisu työpajoineen ja erilaisine opetustiloinaan. Nämä liittyvät yhdessä kotitaloustilojen kanssa hyvin nuorisotiloihin. Näkymät pihalle ja näkyvyys pihalta taidetiloihin tekee tästä siivestä varsin inspiroivan työskentelymiljöön. Ehdotuksen tilaryhmien järjestely inspiroi miettimään myös muissa aineopetustiloissa vastaavanlaisia uudenlaisia ratkaisuja kuten työpajoja, teoriatiloja ja ryhmätiloja: lähekkäin olevat tilat esim. kolmannessa kerroksessa tai toisen kerroksen pienemmässä solussa voivat muodostaa uudenlaisen kokonaisuuden ajatellen luokatonta opetusta. Tilat ovat kuitenkin palautettavissa perinteisiksi luokkatiloiksi.

Ruokasalista on tehty väljä ja hieno tila joka avautuu lasiseinäisenä pihalle ja jatkuu visuaalisesti aina Kompassitorille asti lasiseinäisen taideaineiden ja nuorisotoimen käytävän myötä. Ruokasalin juhlava tilallinen kokonaisuus on saavutettu hieman koulun varsinaisten opetustilojen ja niihin liittyvän liikenteen kustannuksella. Kulku talossa vaatiikin selkiyttämistä: vahtimestarin, hissin ja yleisön käyttämän oven tulisi olla lähekkäin. Myös toiminnallinen osastointi vaatii uudelleenjärjestelyjä porras- ja hissijärjestelyissä. Hallinto- ja oppilashuollontiloissa on puutteita jotka voidaan korjata ratkaisun puitteissa. Toiminnallisten puutteiden korjaaminen onkin jatkotyöskentelyssä ilmeisen helppoa, sillä ehdotuksen tilallinen, sattumanvaraiselta näytävä jäsentely sallii myös sen muokkaamista.

88 Potkuri 2. palkinto

Koko kilpailualue on ratkaistu erittäin ansiokkaasti, eikä alueelle tule takapihamaisia tiloja. Kaupunkitiilaan syntyy Kompassitorilta pohjoisen viheralueeseen ulottuva urheiluvyöhyke: pieni ja iso kenttä, joiden välissä viherkumpare. Viherkumpareeseen puolestaan liittyy lännessä koulun liikuntasali sekä ulkoauditorio ja koulun piha nuorisotoimen sisäänkäyntineen. Nämä toiminnot aktivoivat alueen keski-osan myös kouluaikojen ulkopuolella, mikä luo turvallisuutta alueelle. Alueen liittäminen Kompassitoriin matalilla katoksilla on oivaltavan yksinkertainen ja tyylikäs ratkaisu.

Kolmikerroksinen koulurakennus on mittakaavaltaan miellyttävä. Arkkitehtoninen kokonaisuus on omin- takeinen eikä liiaksi kosiskele vallitsevilla trendilainauksilla. Sen potkurimainen pohjaratkaisu on synnyttänyt ilmeisen pakottomasti myös julkisivut ja kattomuodon, ja kokonaisuus on veistoksellinen.

Ehdotus on miellyttävällä tavalla koulun näköinen: sen kolmessa pitkässä julkisivussa ikkuna-aukotus on mittakaavaltaan sopiva ja tiilirakennukselle luonteva. Nämä keskikohdastaan taittavat julkisivut

rajaavat eri asioita: katutilaa rajaava julkisivu lounaaseen tarjoaa taitekohdassa kutsuvan pääsisäänkäynnin. Julkisivu kaakkoon rajaa pienten lasten pihaa sille parhaaseen ilmansuuntaan. Pohjoisen puolella rakennus muodostaa tilaa erillisenä hahmottuvan liikuntasalin ympärille ja rajaa ulkoauditoriota. Katto on neljäs tärkeä julkisivu; ympäröivän kaupunkirakenteen ollessa koulua korkeampi on hyvä että sen kattomuoto on elävä ja kattoikkunoista ulos heijastuva valo toimii maamerkinä.

Liikuntasalin sijoittaminen hahmollisesti erilleen on oivaltava ratkaisu niin kaupunkikuvan kuin toiminnallisuudenkin kannalta. Sen ulkopuoliselle käytölle on erinomaiset edellytykset. Erillisyydestään huolimatta se kuitenkin liittyy hyvin koulun muihin tiloihin.

Ehdotuksen puutteet ovat sen toiminnallisissa ratkaisuissa, joita ei ole katsottu voitavan ratkaista valitun peruslähtökohdan puitteissa. Toiminta painottuu voimakkaasti kolmikerroksisen keskeistilan ympärille. Sen etuna on, että yhteisöllisyys korostuu, mikä onkin ollut yksi kilpailun tavoitteista. Syntyy avoin ja helposti hahmotettava kokonaisuus. Oppilaiden liikkua koulussa he näkevät muita oppilaita, ja tulevat nähdyksi. Etäisyydet ovat lyhyet ja muodostuu sopivan kokoisia kotialueita tai toiminnallisia osastoja, joiden keskeistilaan päin levenevät käytävät tukevat ihmisvirtojen liikettä. Ongelmana tällaisessa avoimen yhteisöllisessä ratkaisussa on se, että toiminnallinen osastointi on vaikeasti toteutettavissa. Avoimuudesta johtuen myös ruokasalin äänet ja tuoksut saattavat levitä koko taloon. Syntyy tavaratalomainen tunnelma, joka kouluympäristönä on ongelmallinen.

Katutasolta 1. kerrokseen laskeva huoltopiha on kaupunkikuvallisesti sekä turvallisuuden kannalta hyvä ratkaisu. Keittiötilojen valaisu on puutteellinen. Keittiö sekä ruoanjakelu on toiminnallisesti huonosti ratkaistu, ja koulun sisäinen liikenne puuroutuu tässä kohdin. Ensimmäisessä kerroksessa solut ovat muuten onnistuneita, mutta näkymiä ulos ei ole. Päivähoidolle on oma rauhallinen solunsa. Toisessa kerroksessa yleiset opetustilat ja kotiluokat voidaan joustavasti käyttää eri tavoin. Kerroksessa saattaa olla oppilaita lähes 500 samaan aikaan. Työtilat ja varastot jäsentävät aluetta soluiksi, mutta saattaa käydä niin että aulat ovat käytännössä liikennetilaa. Auloja ja osaa luokkahuoneista tulisi hieman väljentää.

Taito- ja taideaineiden tiloista ei saa toivottua kokonaisuutta, vaan tilat ovat kolmannen kerroksen eri puolilla. Nuorisotoimen tilat liittyvät kotitaloustilaan. Nuorisotilojen sijoittaminen kolmanteen kerrokseen ei ole onnistunut ratkaisu, sillä auditorio, ruokasali ja näyttämö ovat pohjakerroksessa, ja isoon liikuntasaliin on pitkä matka. Valvonnan kannalta on hankalaa, että nuorisotilojen ja taito- ja taidetilojen käyttäjät voivat käyttää koko kerrosta lukuun ottamatta lukittuja tiloja.

18 viikko 3. palkinto

Rakennus on muodostettu käyttäen kiilautuvaa solumuotoa, mikä luo mielenkiintoisen kokonaishahmon koululle. Sen kolme kärkeä osoittavat suunnittelualueen keskelle, kahden urheilukentän väliin, ja muodostavat samalla kaksi pihaa koulutoiminnalle. Koko alue ja siellä liikkuminen on näin ratkaistu luontevasti. Kompassitorin puolella rakennus on sulkeutuneempi, koska liikuntasali on sijoitettu torin puolelle; tämä ei ole syntyvän torin kannalta ideaali ratkaisu esitetyssä muodossa. Toisaalta toiminnallisesti ajatus on kehityskelpoinen, sillä liikuntasalin, auditorion ja nuorisotoimen sijoittaminen tänne tukee näiden iltakäyttöä. Arkkitehtoninen kokonaisote on voimakas, mutta julkisivujen ilme on mittakaavaltaan kuitenkin koulurakennukselle hieman vieras – leikkisyyttä ja rohkeutta puuttuu.

Yhtenäisen peruskoulun ajatus on ymmärretty hyvin. Rakennus jakautuu kolmeen osaan, jotka ovat yhteydessä toisiinsa ja muodostavat yhden kokonaisuuden. Kotiluokat ovat neljässä solussa ja yleiset opetustilat ylimmässä kerroksessa ja erikoisluokat omissa soluissaan. Solut ovat rauhallisia yksikköjä, mutta eivät erillisiä, vaan liittyvät yhteisiin alueisiin. Tällaisessa perinteisen ns. kampamallin mukaisesti järjestetyssä ratkaisussa sisätilat eivät avaudu yhteen tilaan, vaan avauksia on pitkin matkaa. Tämä tekee kokonaisuudesta esitetyssä muodossa hieman rikkonaisen.

Ehdotus ei tuo uusia näkökulmia yhtenäiseen peruskouluun, vaan sisältää jaon luokka-asteisiin, joka toteutuu jaossa kotiluokka-soluihin ja 7-9 luokkien soluihin sekä runko-osassa sijaitseviin, hyvin saavutettaviin yhteisessä käytössä oleviin tiloihin. Tilojen käyttöä voidaan kuitenkin muunnella kerrosten ja solujen välillä: 3-6-luokkalaiset voivat mennä aineopetustiloihin ja kotiluokat voi tarvittaessa toimia aineluokkana.

Nuorisotilat liittyvät koulun tiloihin ja sopivasti nimenomaan kädentaidon tiloihin, liikuntatiloihin ja auditorioon. Kirjaston sijainti tässä kokonaisuudessa voi olla ongelmallista. Tekstiilityön ja kuvataiteen tilat voitaneen suunnitella uudentyyppiseksi kokonaisuudeksi, vaikka tilakokonaisuuden muoto onkin varsin pitkänomainen. Auditorio- musiikkitala liittyy siihenkin hyvin.

Ruokasalin sijainti on hyvä, mutta piirustuksista ei käy ilmi, miten luokkasolut erotetaan näistä kunta- laiskäytössä olevista tiloista.

Tilojen selkeä jaottelu ja rakennuksen muoto terävine kulmineen ovat johtaneet puutteisiin, joita voi olla mahdoton korjata. Osa yleisistä opetustiloista ja työtiloista on vaikean muotoisia, samoin keittiö. Hallintotilat ja oppilashuollon tilat ovat väärässä paikassa. Solujen luokka- ja työtilojen koko, käyttö- tarkoitus ja muoto pitäisi tarkistaa.

29 loggia lunastus

Ehdotuksen ansiot ovat kaupunkikuvassa. Siinä on hienoja kaupunkimaisia piirteitä, juuri Saunalahden keskukseen sopivassa määrin. Koulu on muodostettu kahdesta kappaleesta, joiden välissä on sisääntulo- aula. Rakennusmassoja venyttämällä on aikaansaatu ulkotiloja, joita on julkisivun jäsentelyssä korostettu väreillä. Sisääntulo Kompassitorin puolelta on erityisen ansiokas. Huoltoliikenne sitä vastoin on hankalasti Kompassikadun puolelta. Arkkitehtoninen kokonaisote on viileä ja tyylikäs.

Liikuntatilan, auditorion ja ruokailun muodostama kokonaisuus kahden kappaleen liitoskohdassa on toimiva, ja järjestettävissä helposti myös ulkopuoliseen käyttöön.

Koulun toisessa osassa on pienempien oppilaiden kotiluokat ja toisessa yhteiset tilat sekä isompien yleiset opetustilat ja aineluokat. Tämä ei vastaa toiveita yhtenäisen peruskoulun tiloista, ja perustuu vanhaan ala- ja yläkoulujakoon. Myös pihojen erillisyyt haittaa yhtenäisen koulun ajatusta.

Alimpien luokkien oppilaat toimivat ensin pienemmällä alueella, joka lapsen kasvaessa laajenee erikois- luokkiin ja useampaan kerrokseen. Ehdotuksessa on pieni liikuntasali, ruokasali ja kirjasto lähellä pie- nimpiä lapsia, samoin oppilashuolto, joten sikäli oppimisympäristö on sopivan rajallinen. Kasvaessaan lapsi siirtyy toimimaan toisen pitkän käytävän varressa, joka oppimisympäristönä on aikaisempaa an- keampi. Pitkien käytävien varrella olevat tilat ja solujen puuttuminen näyttävät perustuvan oletukseen aika perinteisestä koulunkäynnistä. 12 luokkatilaa käytävän varrella tarkoittaa, että käytävää kulkee lähes 300 oppilasta.

Ehdotuksessa eri-ikäisten luokkatilat ja pihat ovat erillään toisistaan ja myös erikoisluokat ovat näky- mättömissä omassa siivessään. Tämä ei tue yhtenäisyyden kokemista. Selvästi erillään olevat solut mielletään omiksi alueiksi ja toisten solut heidän alueikseen ja tämä asenne voi vaikeuttaa tilojen jous- tavaa käyttöä.

Luokat ovat usein huonon muotoisia ja pitkien, umpinaisten käytävien varressa, soluja ja monitoimisia aulatiloja ei juuri ole. Tilaryhmät on suunniteltu läpikuljettaviksi, mikä on ongelmallista.

Taito- ja taidetilat ovat onnistuneesti yhtenä kokonaisuutena ja nuorisotoimen tilojen yhteydessä. Koti- talous on hyvin kerrosta ylempänä eli nuorisotoimen käytettävissä. Kotitalouden huolto sen sijaan on hankalaa.

44 kuru lunastus

Kilpailuehdotus on olemukseltaan kaunis. Yleisilmeeltään se on suuremman julkisen rakennuksen luok- kaa, ja kahden erivärisen kuparisen rakennushahmon muodostama kokonaisuus toimisikin hyvin maa- merkkinä. Kaikessa rohkeudessaan ehdotus on hyvä yritys luoda koulurakennukselle uudenlaista ilmet- tä. Rakennusosien välinen tila liittyy hienosti Kompassitoriin, vaikka ratkaisu ei kaikilta osiltaan muo- dostakaan erityisen miellyttävää lähiympäristöä.

Kenttien puoleiseen pitkänomaiseen rakennusmassaan on sijoitettu luokkatiloja, muut tilat sijaitsevat kadun puolella. Tämä perusratkaisu tuo ongelmia sisätiloihin: tilat sijaitsevat peräkkäin. Soluja ei varsinaisesti ole, eikä ehdotuksessa näin toteudu kilpailussa asetettu tavoite yhtenäisestä koulusta. Käytävät ja luokkatilat niiden varrella ovat ikäviä huolimatta tiimityötiloista ja auloista, joita on myös. Käytävillä on vilkas liikenne, mahdollisesti melua ja tungosta. Paikasta toiseen on matkaa.

Tilojen sijoittelu on selkeä, mutta monet tilat ovat käytön kannalta väärissä paikoissa. Taito- ja taidetilat ovat kahdessa paikassa, uudenlaisen tilakokonaisuuden luominen ei näin onnistu. Kotitalous on hankalasti 3. kerroksessa keskellä taito- ja taidetiloja. Oppilashuoltoon mennään joko ulkoa tai 7-9 luokkien tilojen läpi. Pieni liikuntasali on huonon muotoinen ja sinne mennään päivähoitotilojen ja esi- ja alkuopetuksen tilojen läpi. 3 kerroksessa on noin 300 oppilasta saman, tosin leveän käytävän varrella.

7-9 luokkien tilat ovat kahdessa kerroksessa, mikä on mielenkiintoista, ja vähentää jakoa entisen ala- ja yläkoulun välillä. Yleisten opetustilojen sijoittaminen käytävän takaosaan ja erikoisluokkien käytävän etuosaan heikentää mahdollisuutta tilojen joustavaan käyttöön.

52 rupert kunniainnointi

Rakennuksen painopiste on suunnittelualueen keskellä, ja sen pihasiipi päiväkodin leikkialueineen jakaa alueen kahdeksi, ison ja pienen urheilukentän hallitsemaksi alueeksi, mikä alakoulun pienempien oppilaiden leikkipihana ei toimi. Koko kilpailualue on ratkaistu hyvin, eikä alueelle tule varsinaisia takapihoja. Rakennuksen pohjamuoto on hyvä, ja sen puitteissa koulun tilat on voitu ratkaista toimivasti. Rakennuksen kokonaisvolyymi on kuitenkin raskas, mitä esitetty julkisivujen jäsentely vielä korostaa.

Kolme pääjulkisivua rajaavat eri asioita: katutilaa rajaava julkisivu lounaaseen kätkee taitekohtaansa huoltoliikenteen. Periaatteessa kadun puolelle sijoittuva huoltoliikenne ei ole ideaali, mutta ehdotuksessa se on ratkaistu tyydyttävästi. Pohjoisen puolella rakennus muodostaa tilaa erillisenä hahmottuvan liikuntasalin ympärille. Liikuntasalin sijoitus on kaupunkikuvallisesti ja erityisesti sen ulkopuolista käyttöä ajatellen myös toiminnallisesti oivaltava ratkaisu. Kaakkoisjulkisivullaan ehdotus laajentaa toritilaa liittämällä koulun pihan tilallisesti ja toiminnallisesti siihen. Rakennus rajautuu komealla päädyllä Kompassiportille päin. Myös pienempien lasten tiloja sisältävä siipi on päädystään käsitelty reippaalla otteella joka ilmentää sopivasti toimintaansa.

Koulun sisätilat ryhmittyvät monipuolisesti mutta hieman sekavasti jäsennellyn aulan ympärille. Pohjaratkaisu tukee periaatteessa yhtenäisen peruskoulun ajatusta mutta perspektiivikuvassakin esitetty aula portaikkoineen tuntuu hallitsemattomalta eikä toimi koulun olohuoneena. Pohjaratkaisu tarjoaa tilaisuuden kohtaamiseen, mutta toisaalta luo sakaroihinsa rauhallisia oppimisympäristöjä. Sakarat muodostuvat kuitenkin pitkistä käytävistä, joiden ympärillä on turhan syvärunkoisia luokkahuoneita.

53 kummelit kunniainnointi

Ehdotuksen ansiot painottuvat rohkeaan, Kompassitorin ilmettä maalailevaan eläytymiseen. Tori rajataan pienemmäksi ja urbaanimmaksi kuin ehdotuksissa yleensä, eikä koulun piha-alueita oteta mukaan toritilan muodostamiseen. Ne jäävät rakennuksen pohjoispuolelle ja liittyvät urheilualueisiin. Sen sijaan on ajateltu, että toritilaan lasiseinän välityksellä avautuvat koulun yleiset tilat laajentaisivat julkista tilaa. Julkisen tilan kohokohdaksi on tehty näyttämötorni, vaikka sellaista ei ohjelmassa esitetty.

Urbaani idea toimii hyvin torin puolelta tarkasteltuna. Sen sijaan koulun pohjaratkaisu, joka perustuu ns. kampamalliin, luo kokonaisuudesta mielikuvan kolmesta erillisestä pienestä koulusta. Kun yhteiset julkiset tilat on käännetty tukemaan hyvin torin toimintoja, on varjopuolena on koulun sakaroiden välissä olevien piha-alueiden jääminen kirjaimellisesti varjoon. Pihaja vaivaa myös se, että keittiön ja teknisen työn huolto on keskellä pihaa.

Välimatkat tulevat pitkiksi ja päivän mittaan oppilaat ja henkilökunta vaeltavat pitkiä käytäviä molempiin suuntiin. Tällaisissa olosuhteissa työyhteisökin voi jakautua osiin, jos opettajat viettävät koko päi-

vän omissa soluissaan tapaamatta toisiaan. Oppilaatkin kokevat oman solunsa omaksi koulukseen.

Tilat on pääasiassa jäsennetty koulun luokka-asteiden mukaan, mikä ei tuo mitään uutta yhtenäisen peruskoulun suunnittelulle, päinvastoin ylläpitää vanhaa jaottelua. Solut ovat erillään toisistaan ja kulkuyhteydet käytävien kautta, joten tilankäytön joustavaa muuntelua on vaikea toteuttaa. Solut ovat suuria, esi- ja alkuopetuksen yhdessä solussa 8 isoa luokkaa eli lähes 200 lasta. Päivähoidon tilat ovat osa esi- ja alkuopetuksen tiloja, mikä on levoton ympäristö päivähoidolle. Joistakin soluauloista ei ole näkymiä ulos.

Vaikka ulkoseinää on paljon, ovat rakennuksen osat sen verran syvärunkoisia, että osa opetustiloista sekä oppilashuollon ja hallinnon toimistotilat ovat pitkiä ja kapeita.

3. KRITIK SOM HÄNFÖR SIG TILL DE OLIKA FÖRSLAGEN

3.1 Den prisbelönta klassen, 7 förslag

42 Askel 1. priset

Förslaget är praktiskt, en offentlig byggnad som är öppen till naturen och som fungerar som ett landmärke till området. Byggnaden har en ryggsida av tegel som vänder sig mot gatan som ett slott, när igen dess utseende mot gårdarna är öppet och ljus. Taket är en enhetlig, uttrycksfull kopparmadrass, under vilket skolans utrymmen är grupperade på ett intressant sätt, så att det ser ut att vara slumpmässigt.

Tyngdpunkten av byggnaden ligger mitt på planeringsområdet och dess gårdsflyglar, med lekområden för de små barnen, delar området till två områden, som behärskas av en stor och en liten sportplan. Den tredje fasaden, som öppnar sig mot den stora sportplanen, är av tvång bakgårdsaktig med parkerings- och lastningsområden. Speciell uppmärksamhet bör läggas på säkerheten av elevernas följetrafik och funktionaliteten av servicegården. Från detta håll sker användningen av motionsutrymmet på kvällen. Byggnaden förblir passiv på sidan mot Kompassorget och den angränsar till torget enbart med gaveln på en smal, låg flygel, som innehåller utrymmen för ungdomsförvaltningen. Förslaget utvidgar också torget genom att foga rumsligt och funktionellt skolans gård till torget. Utformningen av höjdskillnaden på gården, samt fogandet av den lilla sportplanen och korgbollsältet stadsbildmässigt till Kompassorget, kräver dock vidare planering.

De centrala interiörerna bildar hjärtat för byggnaden och en rumslig serie, där det uppstår möjligheter till att mötas, till växelverkan och positiva möjligheter till övervakning, en möjlighet att bli sedd. Funktionerna bidrar med livfullhet mot torget via en glasvägg.

Cellerna fogas till en central, två våningar hög matsal/aula, men de öppnar sig inte egentligen till den. Den allmänna organiseringen av utrymmesgrupperna är god och korridorerna är ljusa och varierande.

Man hoppas att byggnadens fräscha utseende och färgvärld bevaras i den fortsatta planeringen och att de i framtiden stöder användarnas allmänna välmående.

Cellernas hemområden öppnar sig ut mot landskapet. Den andra hemklassflygeln är tämligen stor i den andra våningen, 9 hemklasser, dvs. över 200 barn. Eftersom den andra hemklassflygeln är mindre, delas eleverna inte årsklassvis, speciellt, som hem- och ämnesklasserna kan delas till klassrummen i andra och tredje våningen. Utrymmena för de små formar på ett lyckat sätt ett eget lugnare område och en akustisk värld i bottenvåningen.

Det är möjligt att förverkliga en ny lösning med workshops och olika undervisningsutrymmen i utrymmen för tekstilarbete och bildkonst. Dessa fogas väl tillsammans med husligt arbete till ungdomsutrymmena. Utsikterna mot gården och insikten från gården till konstutrymmena, gör denna flygel till en särdeles inspirerande arbetsmiljö. Organiseringen av förslagets utrymmesgrupper,

inspirerar till att fundera på motsvarande nya lösningar även i andra ämnesklasser, såsom workshops, teoriklasser och grupprum. Utrymmen som är nära varandra t ex i tredje våningen eller i den mindre cellen i andra våningen, kan forma en ny helhet med tanke på den klasslösa undervisningen. Det är ändå möjligt att återställa utrymmena till traditionella klassrum.

Matsalen har blivit utformad som ett rymligt och fint utrymme, som öppnar sig med en glasvägg mot gården och fortsätter visuellt ända till Kompassstorget via korridoren med glasvägg till konstämnen och ungdomsförvaltningens utrymmen. Den festliga rumsliga helheten på matsalen är uppnådd en aning på bekostnad av skolans egentliga undervisningsutrymmen och trafiklederna till dem. Kommunikationen i byggnaden bör förtydligas: dörren till vaktmästaren, hissdörren och den som används av publiken, borde vara nära varandra. Även brandsektioneringen enligt användningssätt skulle kräva ny organisering i trapporna och hissarna. Det finns brister i administrations- och elevvårdsutrymmen, som går att åtgärda inom förslagets ramar. Att rätta till funktionella brister kommer också att vara rätt lätt i det fortsatta arbetet, för förslagets rumsliga organisering, som ser ut att vara slumpartad, tillåter bearbetning.

88 Potkuri 2. priset

Hela tävlingsområdet är löst på ett mycket förtjänstfullt sätt och det uppstår inga bakgårdsaktiga utrymmen på området. En zon för sport som sträcker sig från Kompassstorget till det norra grönområdet uppstår i stadsbilden: ett litet och ett stort fält, mellan vilka det finns en grön kulle. I väster ansluter sig till den gröna kullen åter skolans motionssal samt uteauditorium och skolans gård med ingångar till ungdomsförvaltningens utrymmen. Dessa funktioner aktiverar områdets mittparti även utanför skoltiderna, vilket bildar trygghet på området. Det är en insiktsfullt enkel och stilfull lösning att foga området med låga tak till Kompassstorget.

Skolbyggnaden i tre våningar är tilltalande till sin dimension. Det arkitektoniska helhetsgreppet är originellt och den friar inte för mycket med lån från rådande trender. Bottenplanen, som är lik en propeller, har fött uppenbart otvunget även fasaderna och formen på taket och helheten är skulptural.

Förslaget ser på ett angenämt sätt ut som en skola: fönsteröppningarna i dess tre långa fasader är till sin dimension passlig och naturlig för en tegelbyggnad. Dessa fasader, som bryter sig i mitten, begränsar olika saker: fasaden mot sydväst som begränsar gaturummet, erbjuder i brytningsstället en inbjudande huvudingång. Fasaden mot sydost begränsar gården för de små barnen mot dess bästa väderstreck. På den norra sidan bildar byggnaden utrymme runt motionssalen som tecknar sig avskilt och begränsar uteauditoriet. Taket är den fjärde viktiga fasaden; medan den omkringliggande stadsstrukturen är högre än skolan, är det bra, att skolans takform är levande och att ljuset, som speglas ut från takfönstren, bildar ett landmärke.

Det är en förtjänstfull lösning, både för stadsbildens del och för funktionens del, att motionssalen är till sin skepnad placerad skilt. Det finns utmärkta förutsättningar för dess externa bruk utanför skolan. Trots sin avskildhet, är den ändå väl förknippad med skolans andra utrymmen.

Förslagets brister ligger i dess funktionella lösningar, som tävlaren inte har ansett att man kan lösa inom ramarna för den valda utgångspunkten. Funktionen accentueras starkt kring den centrala volymen i tre våningar. Förmånen är, att den kollektiva sidan stärks, vilket har också varit en av tävlingens målsättningar. Det uppstår en helhet som är öppen och lätt gestaltad. När eleverna rör sig i skolan, ser de andra elever och blir själva sedda. Avstånden är korta och det uppstår hemområden med passlig dimension eller funktionella avdelningar, i vilka korridorerna, som vidgas mot den centrala volymen, stöder folkmassans rörelser. Problemet med en sådan öppet kollektiv lösning är, att den funktionella avdelningsindelningen är svår att utföra. Även matsalens ljud och dofter kan spridas till hela byggnaden på grund av öppenheten. Det uppstår en stämning som i ett varuhus, vilket är problemfullt för en skolomgivning.

Servicegården som lutar ner från gatunivå till första våningen är en god lösning både sedd från stadsbildens del och för tryggheten. Belysningen av köksutrymmena är bristfällig. Köket och matdistributionen är funktionellt dåligt löst och den inre cirkulationen i skolan förstoppas på detta ställe. Cellerna i den första våningen är annars lyckade, men det finns inte utsikter. Det finns en egen

lugn cell för dagvården. De allmänna undervisningsutrymmen och hemklasserna i den andra våningen går smidigt att använda på olika sätt. Det kan finnas nästan upp till 500 elever i våningen på samma gång. Arbetsutrymmen och förrådsutrymmen gestaltar området till celler, men det kan gå så, att aulorna är cirkulationsutrymmen i praktiken. Aulorna och en del av klassrummen borde vidgas en aning.

Man kan inte få en önskad helhet av färdighets- och konstämnenas utrymmen, utan utrymmena är spridda på olika håll i den tredje våningen. Ungdomsförvaltningens utrymmen är fogade till utrymmet för husligt arbete. Att placera utrymmena för ungdomsförvaltningen i den tredje våningen, är inte en lyckad lösning, för auditoriet, matsalen och scenen är i bottenvåningen och det är en lång väg till den stora motionssalen. Ur bevakningssynpunkt är det besvärligt att användarna av ungdomsutrymmen och färdighets- och konstutrymmena kan använda hela våningen med undantag av utrymmen som är låsta.

18 vihko 3. priset

Byggnaden är planerad genom att använda en cellstruktur som kilar sig, vilket bildar en intressant helhetsgestalt för skolan. Dess tre spetsar visar mot planeringsområdets centra, mellan två sportplan, och bildar samtidigt två gårdar för skolverksamheten. På detta vis har man hittat en naturlig lösning för hela området och cirkulationen på området. Byggnaden är mer tillsluten på sidan mot Kompassstorget, eftersom motionssalen är placerad på sidan mot torget; i den framlagda formen är detta inte en idealisk lösning för det blivande torget. Å andra sidan, funktionellt sett, är tanken möjlig att vidareutveckla, för motionssalens, auditoriets och ungdomsförvaltningens placering här stöder deras kvällsbruk. Det arkitektoniska helhetsgreppet är starkt, men fasadernas utseende är till sin dimension ändå litet främmande för en skolbyggnad – lekfullhet och mod fattas.

Tanken på en enhetlig grundskola är väl uppfattad. Byggnaden delar sig i tre delar som är i kontakt med varandra och bildar en enhet. Hemklasserna är placerade i fyra cellgrupper och de allmänna undervisningsutrymmena i den översta våningen och specialklasserna i egna celler. Cellerna bildar lugna enheter, men de är inte avskilda, utan fogar sig till allmänna områden. I en lösning där utrymmena är placerade enligt en traditionell s.k. kammodell, öppnar sig interiörerna inte till ett utrymme, utan det finns öppningar på ett längre avstånd. Detta gör, att helheten i den form den är framställd, blir en aning sönderslagen.

Förslaget kommer inte med nya synvinklar på en enhetlig grundskola, utan omfattar en delning till klass grader, som förverkligas i indelningen till hemklassceller och i cellerna för 7-9 klassen och i de utrymmen i gemensamt bruk som ligger i stommen och som är lätta att nå. Det går dock att variera användningen av utrymmena mellan våningar och celler: eleverna i 3-6 klasserna kan gå till ämnesundervisningsutrymmen och hemklasserna kan vid behov tjäna som ämnesklasser.

Ungdomsutrymmena ansluter till skolans utrymmen och passligt uttryckligen till hantverksutrymmen, motionsutrymmen och auditoriet. Hur biblioteket placerar sig i denna helhet kan bli problematiskt. Utrymmena för tekstilarbete och bildkonst går att planera till en modern helhet, även om formen på utrymmeshelheten är särdeles långsmalt. Utrymmet för auditoriet och musik angränsar väl till den också.

Placeringen av matsalen är bra, men det framgår inte av teckningarna, hur de olika klasscellerna avgränsas från dessa utrymmen som är i bruk av kommunmedlemmar.

Den klara uppdelningen av utrymmena och byggnadens skepnad med sina vassa kanter, har lett till brister, som kan vara omöjliga att åtgärda. En del av de allmänna undervisningsutrymmena och arbetsrummen har en svår form, det samma gäller köket. Administrationsutrymmena och utrymmena för elevvården ligger på fel plats. Dimensionen, användningssättet och formen av cellernas klass- och arbetsutrymmen borde granskas.

29 loggia inlösning

Förslagets förtjänster ligger i stadsbilden. Den har fina, stadsmässiga drag, just i lämplig grad som passar till Bastviks centrum. Skolan är gestaltad med två block, mellan vilka ligger ingångsentréhallen. Genom att dra ut på byggnadsmassorna, har man fått till stånd uterum, som i gestaltning av fasaden har accentuerats med färger. Ingången från Kompassstorget är särdeles förtjänstfull. Servicetrafiken däremot löper med svårighet från sidan mot Kompassgatan. Den arkitektoniska helheten är sval och stilfull.

Den helhet som bildas av motionsutrymmet, auditoriet och matsalen i fogen mellan de två byggnadsblocken är funktionell och lätt att arrangera för utomstående bruk.

De mindre elevernas hemklasser ligger i den ena delen av skolan och i den andra finns de gemensamma utrymmen samt de allmänna undervisningsutrymmena för större elever och ämnesklasserna. Detta svarar inte på önskemålen för en enhetlig grundskola och baserar sig på den gamla indelningen i lågstadie- och högstadieskola. Även gårdarnas avskildhet försvårar tanken på en enhetlig skola.

Eleverna i de lägsta klasserna rör sig först på ett mindre område, som växer till specialklasser och flere våningar, då barnet växer. Förslaget har en liten motionssal, matsal och bibliotek nära de minsta barnen, likaledes elevvård, inlärningsmiljön är på detta vis passligt avgränsad. Då barnet växer, flyttas det till funktioner längs en annan lång korridor, som är stramare som inlärningsmiljö än den tidigare. Utrymmen längs långa korridorer och att cellerna fattas, ser ut att basera sig på en uppfattning om en ganska traditionell skolgång. 12 klasser längs en korridor betyder att närmare 300 elever rör sig i korridoren.

Skolklasserna och gårdarna för olika åldrar är skilda från varandra i förslaget och även specialklasserna är utom synhåll i sin egen flygel. Detta stöder inte upplevelsen av en enhet. Celler som är helt klart avskilda, upplevs som egna områden och de andras celler som deras område och denna attityd kan försvåra ett smidigt bruk av utrymmena.

Klasserna har ofta en dålig form och de ligger längs långa, tillslutna korridorer, celler och mångfunktionella aulautrymmen existerar inte. Utrymmesgrupperna är planerade för genomgång, vilket är problematiskt.

Färdighets- och konstutrymmena är en lyckad helhet och i samband med ungdomsförvaltningens utrymmen. Husligt ekonomi ligger väl en våning upp, dvs. den kan användas av ungdomsförvaltningen. Servicen av huslig ekonomi är däremot svår.

44 kuru inlösning

Tävlingsförslaget är vackert till sin natur. Det allmänna uttrycket är i klass med en större offentlig byggnad och helheten, som består av två olikfärgade byggnadsblock i koppar, skulle väl kunna fungera som ett landmärke. Det djärva förslaget är ett bra försök att bilda en ny gestaltning för en skolbyggnad. Volymen som uppstår mellan de två byggnadsdelarna, fogar sig fint till Kompassstorget, fastän förslaget inte till alla delar bildar en särskilt angenäm närmiljö.

Klassrum har placerats i den avlånga byggnadsmassan mot fälten, de andra utrymmena ligger på gatsidan. Denna grundprincip medför problem till interiören: utrymmena ligger efter varandra. Det finns inga egentliga celler, och förslaget förverkligar inte på detta vis tävlingens målsättning om en enhetlig skola. Korridorerna och klassrummen längs dem är tråkiga trots att det även finns arbetsutrymmen för team och aulor. Det är livlig trafik i korridorerna, möjligen även buller och trängsel. Fet är lång väg från en plats till en annan.

Placeringen av utrymmen är klar, men flera utrymmen ligger funktionellt sett på fel plats. Konst- och färdighetsutrymmena finns på två olika ställen, på detta sätt går det inte att bilda en modern utrymmeshelhet. Huslig ekonomi ligger obekvämt i tredje våningen, mitt bland färdighets- och konstutrymmen. Till elevvården går man antingen utifrån eller genom utrymmen för 7-9 klasserna.

Den lilla motionssalen har en dålig form och man går dit genom dagvårdsutrymmen och för- och primärundervisningsutrymmen. Det finns ungefär 300 elever i tredje våningen längs med samma, visserligen breda korridor.

De 7-9 klassernas utrymmen ligger i två våningar, vilket är intressant och minskar indelningen mellan förra lågstadie- och högstadieskolan. Att placera de allmänna undervisningsutrymmen i ändan på korridoren och specialklasserna i främre delen av korridoren, minskar på möjligheten att använda utrymmena flexibelt.

52 rupert hedersomnämmande

Byggnadens tyngdpunkt är mitt i planeringsområdet, och dess gårdsflygel med lekområden för daghemmet, delar området i två delar, som härskas av den lilla och stora sportplanen, vilket inte fungerar som lekplats för lågstadiets mindre elever. Hela tävlingsområdet är väl planerat, och det uppstår inte egentliga bakgårdar. Byggnadens bottenplan är bra, och i ramen på den har man funktionellt kunnat planera skolans utrymmen. Byggnadens helhetsvolym är ändå tung, vilket den framställda gestaltningen av fasaderna ännu framhäver.

De tre huvudfasaderna begränsar olika saker: fasaden mot sydväst, som avgränsar gatan, gömmer servicetrafiken i sin brytningspunkt. I princip är servicetrafik på gatsidan är inte idealisk, men förslaget har på ett tillfredsställande sätt löst problemet. På norra sida bildar byggnaden utrymme runt motionssalen som är skilt gestaltad. Placeringen av motionssalen är stadsbildmässigt och, speciellt med tanke på dess externa användning, även en funktionellt insiktsfull lösning. Med fasaden mot sydost utvidgar förslaget torgområdet genom att foga skolans gård både rumsligt och funktionellt med det. Byggnaden angränsar med sin ståtliga gavel mot Kompassporten. Även flygeln som innehåller utrymmen för de mindre barnen, är i sin gavel framställd med rappa tag, som väl uttrycker dess funktion.

Skolans utrymmen grupperas mångsidigt men en aning kaotiskt kring en utformad aula. Bottenplanen stöder i princip tanken på en enhetlig grundskola, men aulan med trappa som är framställd även i en perspektivbild, känns obehärskad och fungerar inte som ett vardagsrum för skolan. Bottenplanen erbjuder en möjlighet till att mötas, men bildar å andra sidan lugna inlärningsomgivningar i spetsarna. Spetsarna bildas ändå av långa korridorer, kring vilka det ligger klassrum som har onödigt djupa stommar.

53 kummelit hedersomnämmande

Förslagets goda sidor accentueras till en modig inlevelse som målar upp Kompassstorgets gestalt. Torget begränsas till ett mindre och mer urbant torg än i allmänhet i förslagen, och skolans gårdsutrymmen tas inte med till att bilda torgutrymme. De förblir på byggnadens norrsida och fogas till sportområdena. Istället har man tänkt att skolans allmänna utrymmen, som öppnar sig via en glasvägg mot torget, skulle vidga det offentliga utrymme. Ett scentorn har bildats till en accent för det offentliga utrymme, fast sådant inte har framställts i tävlingsprogrammet.

Den urbana idén fungerar väl från torgets sida sett. Däremot skolans bottenplan, som baserar sig på den s.k. kammodellen, bildar av helheten en bild av tre separata små skolor. När de gemensamma offentliga rummen har svängts till att väl stödja torgets funktioner, är skuggsidan den, att skolans gårdar som blir mellan spetsarna, förblir bokstavligen i skuggan. Gårdarna besvärar även av det, att servicen av köket och det tekniska arbetet är mitt i gården.

Avstånden blir långa och alltefter dagens lopp, vandrar eleverna och lärarna längs med långa korridorer åt båda hållen. Även arbetssamfundet kan i dessa förhållanden fördelas i delar, ifall lärarna firar hela dagen i sina egna celler utan att träffa varandra. Även eleverna känner sin egen cell bilda deras egen skola.

Utrymmena är i huvuddrag gestaltade enligt skolans klassgrader, vilket inte bidrar med något nytt till planerandet av den enhetliga grundskolan, tvärtom underhåller den gamla indelningen. Cellerna ligger

avskilda från varandra och gångförbindelserna är via korridorerna, så det är svårt att förverkliga en smidig variation av utrymmes användningen. Cellerna är stora, för- och primärundervisningen har i en cell 8 stora klassrum, dvs. nästan 200 barn. Dagvårdens utrymmen är en del av för- och primärundervisningens utrymmen, vilket är en orolig miljö för dagvården. Från några aulor i cellerna finns det inte utsikter ut.

Fastän fasaderna är omfattande, har byggnadens delar en såpass djup byggnadsstomme, att en del av undervisningsutrymmena samt elevvårdens och administrationens kontor är långa och smala.

3.2 Yläluokka

1 apila

Selkeälinjainen ehdotus edustaa tyylipuhtaasti solukouluperiaatetta. Erillisiä solurakennuksia yhdistää niiden väliin jäävä ruokasali-aulatila. Rakennus toimii kaupunkikuvassa kaikkiin suuntiin yhdenmukaisesti. Sijoitus tontilla on luonteva, rakennus jakaa sopivasti koulunpiha-alueita eri osiin. Koulu on juurevasti, muttei liian urbaanisti osa Saunalahden tulevaa keskusta.

Massoittelu ja julkisivut ovat selkeät. Mittakaavallisesti ruskeasta tiilestä muuratut osat jakavat koulun hahmoa hyvin osiin. Julkisivujen yksinkertainen, mutta pienijakoinen sommittelu luo turhaan kuvaa isommasta rakennuksesta.

Tilojen toiminnallinen jaottelu soluihin on perusteltu, mutta liian tiukka. Soluyksiköiden kerroskohtaisista tiloista muodostuu liian suuria kokonaisuuksia, soluaulojen ilme on hieman sattumanvarainen. Ruokasali-aulakokonaisuus on tilallisesti mielenkiintoinen ja ilmava.

2 mustekala

Vapaaamuotoisen koulurakennuksen kaikki tilat kiertyvät lasikatteisen keskiosan ympärille. Ulkohahmoltaan koulun ilme on pehmeäpiirteisen yksinkertainen. Vapaalla julkisivuviivalla rakennus on piirretty luontevasti sijoittumaan tontilleen. Koulun ympärille muodostuu luontevan kaupunkimaisia ulkotiloja. Mustekalamainen pohjamuoto ja selkeä peruskonsepti tilojen sijoittelussa tuovat hyvän saavutettavuuden.

Ulkohahmoltaan rakennus edustaa oivallisesti punatiiliarkkitehtuuria. Ratkaisussa on selvästi luotettu materiaalin voimaan.

Pohjaratkaisu on selkeä ja yhtenäiskoulun ajatusta tukeva. Syntyy selvä koulukokonaisuutta yhdistävä tila, koulun jakaminen soluihin ja erillisiin iltäkäyttötiloihin olisi kuitenkin haasteellinen tehtävä. Tilojen kiertyminen julkisivujen mukana luo joitain vaikeanmallisia, taivutettuja tiloja. Keskeistila on valokatteisena valoisa, leppoisa tunnelmaa luova ratkaisu, mutta sisäperspektiivikuvassa esitetty kaideratkaisu on aavistuksen tavanomainen.

3 viisikko (1)

Määrätietoisesti paikan haltuunottava ehdotus joka sormimaisella perusratkaisulla rajaa katutilaa ja muodostaa puistomaista pihatilaa. Koulurakennus levittäytyy turhankin laajalle alueelle tontilla. Masoittelultaan mielenkiintoinen rakennus luo sopivan elävää lähiympäristöä Saunalahden keskusta.

Pehmeästi kaartuva julkisivulinja yhdistyy kauniisti eläytyen valittuun materiaalikirjoon. Syntyy mielenkiintoinen, mutta aavistuksen liian suurpiirteinen kokonaisuus. Kärkiä kohti laskeutuvat kattolinjat eivät poista riittävästi pihanpohjien kuilumaisuutta.

Koulun tiloja yhdistää kauniisti kaartuva pitkäomainen aulatila. Ratkaisu on luonteva, solut yhdistyvät yhteistiloihin luontevasti. Solujen sisäinen tilajako on tavanomainen käytäväratkaisu, jossa soluaulojen yhteisöllisyyttä korostava vaikutus on minimissään.

7 tri

Tähtimäiseen tilakompositioon perustuva ehdotus, jonka luontevan lähtökohdan toteutumisen havainnointia aavistuksen häittää keskeneräisyys. Rakennus sijaitsee vapaasti tontilla. Sakarat rajaavat oivallisesti pihatilaa toiminnallisiin osiin. Pääsisäänkäynti suuntautuu luontevasti kadun suuntaan. Kaartuva, tasakoruinen massa on aavistuksen suurielinen aihe tässä kokonaisuudessa. Rakennuksen hahmo on yksinkertainen, julkisivuaineistosta ei aivan selviä tekijän rakennukselle miettimä ilme. Yksinkertaisuus luo vaateita yksityiskohtien laadulle, tämä jää arvioimatta.

Keskeistilaan avautuvat solusiivet on kilpailussa paljon nähty ja toimiva ratkaisu. Tyveä kohti levenevä sakara luo hyvät lähtökohdat yhtenäisyyttä ja eriytymistä mahdollistavan koulumiljööön muodostumiseen. Solut ovat pääpiirteissään toimivasti ratkaistu.

9 viisikko(2)

Jämäkästi raitin suuntaan rajautuva koulu sisältää paljon tässä hetkessä olevia arkkitehtuurin keinoja. Rakennuksen hahmo, julkiisivukäsittely ja katon pehmeä kaartuminen ovat nykyarkkitehtuuria, pohjaratkaisun kampaperiaate on perinteistä koulusuunnittelua. Tekijä on taitavasti yhdistänyt asiat yhteen. Pääsisäänkäynti ja nuorisotoimen sisäänkäynti sijaitsevat luontevasti katumaisemassa. Huoltopihan paikka kuoppaan sijoittamisesta huolimatta on liian näkyvä. Rakennusmassojen väliin jäävät kapeat piha-alueet toimivat hyvin kulkuväylinä ulkoa sisään.

Toiminnot ovat luontevasti sijoittuneet polveilevaan rakennusmassaan. Solut ovat löytäneet omat paikkansa. Solumuodostamisperiaate johtaa leveneviin, mutta kuitenkin käytävämäisiin soluaukoihin rauhattomilla paikoilla. Kampamainen ratkaisu ei tue täysin ajatusta yhtenäisyydestä.

11 lol

Perinteisistä suorakulmaisista kappaleista muodostuva koulukokonaisuus sijoittuu luontevan väljästi kaupunkikuvaan. Kadun puolelle muodostuu miellyttäviä aukioita ja pihatilat rajautuvat selkeästi. Rakennuksen hahmossa on paljon hyvin perinteisiä piirteitä, mutta värinkäytöllä tekijä on onnistuneesti raikastanut kokonaiskuvaa.

Sisätilaratkaisultaan ehdotus on turhan kuivakka. Samassa koordinaatistossa olevat tilat liittyvät toisiinsa jäykästi ja mitäänsanomattomasti. Perusjako tilaryhmiin on hyvä, mutta soluyksiköt muodostuvat liian pitkänomaisiksi ja kapeiksi. Yltiöasiallinen yleisilme ei anna juurikaan eväitä yhteisöllisyyteen.

13 ydinvoimaa

Ehdotuksessa on tinkimätön perusote. Pitkänomainen, terassoituva massa asettuu osaksi kadunsuuntaista portaikkosommitelmaa. Ehdottomuus on tuonut mukanaan ylisuurta muurimaisuutta. Rakennus on mittakaavaton kadunsuuntaan, pitkä julkisivu kaipaa myös sisäänkäyntiä. Rakennuksen sitominen esitetyllä tavalla osaksi maisemaportaikkoo on jäykistänyt liikaa perusratkaisua. Portaikkoihe on siinänsä komea maisemallinen ele.

Tilaryhmät kiertyvät luontevasti keskeisten yhteistilojen ympärille. Liikuntatilat saavat ansaitsemansa roolin yhtenäisyyden, joukkuehengen nostattajina koulumiljöössä. Soluyksiköt ovat muotoutuneet liian pitkiksi ja kapeiksi, yhteistila soluissa on pääosin käytävää. Ehdotus on toiminnallisilta lähtökohdiltaan asiallinen, mutta tunnelmaltaan koulu jää avautumatta.

19 pythagoras

Suuren sisäpihan ympärille kiertyvä rakennus on aavistuksen sulkeutunut ilmeeltään. Kaupunkikuvallisesti se asettuu jäntevästi paikalleen kadunvarteen, magneettikentän puolen rajausta kaupunkitilaan on suurieleinen, mutta lievästi epämääräinen. Pääsisäänkäynti on suuntaukseltaan outo, torinsuunnan painottaminen tuntuisi luontevammalta vaihtoehdolta. Ilmeeltään pääsisäänkäynti on taidokas, suppilomainen luonne on komeasti liitetty kokonaisuuteen.

Peruslähtökohta johtaa pitkiin vaakaetäisyyksiin. Yhtenäisyyttä korostavassa kouluajattelussa ratkaisu ei aivan toimi. Sisäpiha toimii sinänsä yhdistävänä tekijänä, mutta soluaukujen luonne on käytävämainen. Sisätilojen suunnittelussa on ammattitaitoinen ote, mutta tunnelmaltaan tilat jäävät avautumatta.

20 niittu

Nurmikentän ja ulko-oleskelutilojen nostaminen rakennuksen päälle on omintakeinen ja omaleimaisuutta rakennukselle tuova ratkaisu. Kattopinnat jatkavat luontevasti piha-alueita. Ratkaisun näyttävyydestä huolimatta jää vastustamattomasti pohtimaan kattopihatilojen perusteita Saunalahden tyyppisessä ympäristössä.

Pihansuuntaa lukuunottamatta rakennus on hahmoltaan suurpiirteinen ja aavistuksen mittakaavaton. Suorat julkisivut ja sattumanvarainen aukotus antavat massiivisen kuvan rakennuksesta.

Sisätilat ovat toiminnallisesti sekä yhteisöllisyyden ja yhtenäisyyden kannalta luontevasti ratkaistu. Aulatilojen sijainti ja mittasuhteet toimivat. Tunnelmaltaan rakennus on sisältä ulkokuorta tavanomaisempi ja hahmoton. Suorakulmainen koordinaatisto ja julkisivun pyöreälinjainen ikkunaseinä ovat liian erilaisia arkkitehtonisia aiheita.

21 vedenkierto

Elegantin ja määrätietoisen arkkitehtuurikielen omaava ehdotus on asetettu selväpiirteisesti rajaamaan katu- ja raittitilaa. Rakennuksen veistetty massa yhdistettynä ennakoluulottomaan materiaalivalikkoon antaa koululle Saunalahteen kuuluvan ilmeen. Massan moninainen veistely on tyylikästä, mutta joiltakin osin se alkaa tuntua jo itsetarkoituksellisen runsaalta. Katetut ulkotilat solukohtaisina ovat komea

ja toimiva yksityiskohta.

Soluaulat kietyvät sisäpihojen ympärille. Varsinaiset solukohtaiset aulatilat jäävät pieniksi. Tilajäsentely on rikasta ja mielenkiintoista, joissakin kohdissa tilarakenne hajoaa epämääräiseksi. Kaiken kaikkiaan komea ja varmaotteinen ehdotus, joka arkkitehtuuriltaan on omintakeinen. Ekologiset näkökohdat on luontevasti huomioitu.

25 tetris

Kompakti ehdotus, joka samalla jätävästi rajaa katutilaa ja jakaa luontevasti pihatiloja. Rakennuksen massa on positiivisella tavalla samanaikaisesti kömpelö ja elegantti. Suurpiirteinen hahmo on tyylikkäästi jaettu julkisivuiltaan hyväsuhteisiin osiin. Piha-alueiden päällystäminen tiililaatoilla on särmikäs, mutta epärealistinen ajatus.

Sisätilojen ratkaisuperiaate on selkeä Aulahalkio jakaa koulun tilat kahteen osaan. Ylemmissä kerroksissa valittu periaate on johtanut pitkiin ja tehottomiin käytävä- ja siltaratkaisuihin. Soluysikkö on luontevasti ratkaistu. Huoltopiha tuntuu sijainniltaan liian keskeiseltä.

Ehdotuksessa on aluillaan monia hienoja ajatuksia, mutta tietyt tilaratkaisut ja esitystekniikan alkeellisuus (pohjat) vievät tehoa kokonaisvaikutelmalta.

32 itu

Kompakti, kahden sisäpihan ympärille muodostuva koulu asettuu määrätietoisesti kadun ja raitin kulmaan. Sisäänkäynti kadulta on luontevan suurieläisesti ratkaistu.

Massoittelultaan rakennus on aavistuksen epämääräinen. Suuren liikuntasalimassan liittyminen kolotuu päämassaan on omintakeinen, mutta kysymyksiä herättävä arkkitehtoninen ratkaisu. Mittakaavalisesta koulurakennuksen suhde pihatiloihin muodostuu liian suurpiirteiseksi.

Pehmeän muotokielen sisällyttäminen sisätilojen ilmeeseen on kunnianhimoinen ajatus, toiminnallisesti sisäpihat jakavat aulatilat luontevasti osiin. Rinnakkaisten suorakulmaisten, eri koordinaatistossa olevien kappaleiden ja sisäpiha-ameebojen kooste liittää kuitenkin jossakin määrin epämääräisesti tiloja toisiinsa.

33 sola

Ammattitaitoisesti pohdiskelluista periaatteista tehty realistinen ehdotus ottaa selkeän kannan Saunalahden kaupunkikuvaan sijoittumalla kadunvarteen ja jakamalla luontevasti piha-alueet eri käyttötarkoituksiin. Rakennuksen hahmon kaupunkikuvallinen ratkaisu toimii hyvin osana sisätilojen toiminnallista perusratkaisua.

Koulun kaksijakoinen massa on materiaaliratkaisuissa hyvin otettu huomioon. Julkisivukäsittely on hyväsuhteista, ehkä aavistuksen liian tavanomaista. Kaikenkaikkiaan rakennuksen ilmeessä on liiaksi nähtyjä piirteitä, tuoreus ja koululle sopiva leikkimielisyys puuttuvat.

Sisätiloiltaan ehdotus on looginen ja toimiva. Sisääntuloaula tilallisesti koulua jakavana keskeisenä tilana ottaa hienosti huomioon topografian. Tilaryhmät sijaitsevat luontevasti rakennuksen eri osissa. Luokkatiloja sisältävä massa on tilaratkaisultaan liiaksi käytävämäisen tilan varassa. Kauniisti muotoilluista yksityiskohdista huolimatta muodostuu eriytymistä liiaksi korostava tilakokonaisuus.

47 melukylä

Jaokkeinen massa on kaupunkikuvallisin perustein sijoitettu määrätietoisesti kadunvarteen ja raitin viereen. Rakennuksen jaottelu aikaansaa sopivaa mittakaavaa koulurakennukselle. Rakennuksen läpäisevä kulkuväylä on arkkitehtonisesti komea ja toimiva ratkaisu. Sisäänkäyntien sijoittaminen katujulkisivuun on saavutettavuuden kannalta tehokas ratkaisu.

Rakennuksen julkisivujen jaokkeisuutta jatkava konttijaottelu toimii hyvin. Rohean tiilen ja skarppien ulokkeiden kokonaisuus luo persoonallista yleisilmettä rakennukselle.

Sisätilojen osalta ratkaisu perustuu liiaksi tilaryhmien vierekkäisyyteen. Luokkahuoneryhmistä on muodostunut läpikulkutiloja, tilat muuttuvat rauhattomiksi. Ruokasali-aulan sijoittelu on onnistunut, tila aukeaa komeasti ulos ja kokoa ympärilleen oleelliset yhteistilat.

50 bananarama

Sopivan ekspressiivisellä otteella tehty kaupunkikuvallisesti määrätietoinen ehdotus sijoittuu tiiviisti kadun ja raitin varteen sekä samalla jättää sopivasti tilaa pihatoiminnoille. Rakennuksen ilmeikäs hahmo ja julkisivuaukotus tuo oivallisen lisän Saunalahden keskuksen ilmeeseen.

Rakennuksen massa aukotuksineen on mielenkiintoa kiihdyttävä kokonaisuus. Sakaramaisen massan veistely ja hyvin ilmaisuvoimaisesti tehty totaalinen aukotus ovat sopivan leikkisä ja ” outo ” ratkaisu koulurakennukseen. Tummiin ja vaaleiden värillisten pintojen vaihtelu luo sopivaa syvyyttä hahmoon.

Pääsisäänkäynnin sijainti kadun ja raitin kulmassa on hyvä oivallus. Tilat sijaitsevat diakonaalin keskeistilan ympärillä. Ratkaisu mahdollistaa toimimisen yhteisöllisesti. Tilallisesti ja arkkitehtonisesti syntynyt tilakokonaisuus on aavistuksen epämääräinen ja löysä.

59 opin polku

Ehdotus ottaa selvän kannan kaupunkitilaan. Kadun ja reitin puolella rakennus on ytimekkäästi kiinni katulinjoissa, pihapuolen jaoteltu massa luo abstraktia kaupunkimaisuutta.

Selkeäpiirteinen ulkokehä ja yksittäisistä massanosista koottu, poikkeavassa koordinaatistossa oleva pihajulkisivu luovat ymmärrettävän, mutta aavistuksen jäykän ja vanhahtavan kokonaisilmeen rakennukselle. Perinteinen julkisivujaottelu umpi- ja lasialueineen korostaa turhaan rakennuksen instituutio-naalista ilmettä.

Toiminnallisesti rakennus on luontevan selkeästi ratkaistu. Eri toiminnoille on löytynyt oikea sijainti, Syntyy sopivasti yhteisiä, yhteisöllisyyttä edistäviä tiloja ja toisaalta vetäytymistä tarjoavia sopukoita. Ratkaisu on toiminnallisesti hyvä, mutta sisätilojen tunnelman osalta aavistuksen jäykkä. Hyvään lopputulokseen on päästy paisuttelemalla aulatiloja.

61 koulukatu

Ehdotuksen ydin on kampamaisessa perusratkaisussa. Ratkaisu on perusta toiminnallisuudelle ja kaupunkikuvalliselle ilmeelle. Koulurakennus on sijoitettu määrätietoisesti kadun ja raitin varteen. Pihanpuolen massojen väliin jää kapeahkoja pihatiloja.

Perusratkaisusta ja julkisivukäsittelystä johtuen rakennuksen ilme on vakava ja perinteinen. Nykyaikaiselle koulurakennukselle kuuluvaa leppoisaa leikkimielisyyttä ei rakennuksesta löydy. Tehokkaaksi pakattu massa on liian tasajakoinen ja suuri kokonaisuus.

Siipiä yhdistävä, siltamaisia osia sisältävä aula on tilallisesti mielenkiintoinen ja ilmeikäs. Peruslähtökohdiltaan pitkä ja kapeahko aula ei kuitenkaan edusta yhteisöllisyyttä korostavaa ratkaisua. Toiminta hajautuu pitkin rakennusta. Soluüksiköt on taitavasti koottu. Luontevan kokoisina ne sisältävät paljon edellytyksiä toimivien pikkuyhteisöjen syntymiseen.

62 opintie

Ehdotuksen lennokas perusilme on hallitusti viety läpi koko rakennuksen. Bumerangin muotoinen massa asettuu varmaotteisesti paikalleen kadun varteen ja torin reunalle. Sisäänkäynti ulkokaarteesta on toteutettu tyylikkäästi ja toimivasti. Punatiilinen ulkosärmä on kauniin veistoksellisesti toteutettu, pihanpuolen lasiseinä lippioneen ja koverina muotoineen muodostaa sympaattisen pihaseinän.

Julkisivuiltaan rakennus on elegantti, tiiliarkkitehtuurin mahdollisuuksia on taitavasti käytetty hyväksi. Tilalliselta ratkaisultaan rakennus on uskollinen vauhdikkaalle perusilmeelleen. Tilat asettuvat kaartuvan keskitilan, aukoilla osittain kaksikerroksiseksi tehdyn aulan ympärille. Ratkaisu on selkeä ja yhteisöllisyyttä korostava, mutta solukokonaisuuksien erottuminen on olematonta. Kaikki aulatilat ovat yhtä suurta kokonaisuutta. Perusratkaisun vääntynyt muoto tuottaa joitakin vaikean muotoisia tiloja.

65 lastu

Ehdotuksessa on mielenkiintoisesti yhdistetty perinteisiä koulurakennuksen piirteitä ja arkkitehtuurin tämän päivän ajatuksia. Nauhaikkunaisten osien puhdaspiirteisyyteen on yhdistetty leikkisää muodonantoa. Kokonaisuus on kontrastinen ja häkellyttävä, onko kyse uudisrakennuksesta vai modernisoinnista.

Rakennus on selkeän tiiviisti sijoitettu katutilaan. Ratkaisu tuo mukanaan sopivan väljät pihatilat. Maaston korkeuseroihin rakennus sitoutuu jalustamaisen maantasokerroksen välityksellä, joka mahdollistaa mukavasti erilaisten kerrosten teon.

Yksinkertaisessa massassa on yksinkertainen tilallinen ratkaisu. Kaartuvan aulan ympärille on sijoitettu erityyppisin ratkaisuin kaikki tilaryhmät. Syntynyt keskustila ei kuitenkaan hahmotu riittävän selkeänä, syntyy tilallisesti epämääräisesti jakaantuvaa yhteistilaa.

67 tilatarha

Omaperäinen lähtökohta on johtanut kaupunkikuvallisesti persoonalliseen lopputulokseen. Rakennuksen ulkoinen ilme rakentuu taitteisesti sijoitettujen kylmien tiilimuurien varaan. Yhdessä taitteisen, harjakattomaisuutta ilmentävän kattomaailman kanssa syntyy kylmäinen, jossakin määrin perinteisen kyläkokonaisuuden piirteitä sisältävä kokonaisuus. Ilme on omintakeinen ja hyvä.

Toiminnallisesti koulu rakentuu korkean, katumaisen keskustilan ympärille. Sisäänkäynnit ovat hyvin suunnattu torille ja autopaikoille. Keskustilan arkkitehtuurissa on sopivasti soveltaen käytetty ulkokuoren aiheita. Rakennuksen siipien väliin jäävät pihat ovat toiminnallisesti kuitenkin liian sulkeutuneita ja

eriytyneitä.

Luokkahuoneosat ovat perusratkaisultaan liian käytävämäisiä, ei synny paikkaa solukohtaiselle yhteiselämälle.

71 metsätähti

Ehdotuksen tähti-pohjakaavio asettuu tontille puistomaisesti. Rakennuksen ympärille muodostuu miellyttävästi piha-alueita. Pehmeäpiirteinen hahmo rajaa sakaroiden väliin hyvän kokoisia eri-ikäisten ulkoalueita, jossakin määrin rakennuksen suurpiirteinen hahmo tuottaa mittakaavaltaan ylisuurta lähi-tilaa.

Koulun julkisivusuunnittelu on innovatiivista ja mielenkiinnon herättävää. Eriväriset, vapaasti aukotetut julkisivut muodostavat yllätyksiä sisältävän kokonaisuuden. Julkisivuaiheisto muodostaa herkin kokonaisuuden pehmeästi kaartuvan julkisivulinjan kanssa.

Sisätilojen perusjaottelu on pääpiirteissään toimiva. Keskeinen aula yhdistää koulun eri toiminnot. Aulan tilankäyttö on tuhlailtavaa, ratkaisussa on syntynyt kumpaankin kerrokseen paljon vaikeasti käytettävää avointa kulkutilaa. Tilallisesti ratkaisu on komea, mutta toiminnallisesti tilat ovat huonosti hyödynnettäviä. Soluaulojen sijainti on hyvä.

78 olli

Huolellisesti tutkittu, veistoksellinen ehdotus sijoittuu painotetusti tontin eteläosaan. Kaupunkikuvallisesti rakennus rajaa sopivan aktiivisesti toriympäristöä, toisaalta koulupiha jää hieman erilliseksi ja rajaamattomaksi.

Koulurakennuksen hahmo on tämänpäivän arkkitehtuurin ajatusten mukainen, mutta kuitenkin ilmeikkään persoonallinen. Umpipinnat, lasiseiniä suojaavat lipat ja ikkunajärjestelmä luovat koululle oman taitteisen ilmeen.

Toiminnalliselta ratkaisultaan ehdotus on yksinkertainen, tilat kiertyvät käytännössä yhden keskeistilan ympärille. Kerroksia yhdistävät pyöreät aukot. Kilpailu on osoittanut, että tämän kokoiseen kouluun ratkaisu on liian yksinkertainen. Yhtenäisyyttä syntyy, mutta eriytettäviä yhteistilan osia on vaikea järjestää. Pyöreä aukko portaineen on koululle aavistuksen turhan juhlava asetelma.

79 malja

Pääosin kaksikerroksinen koulurakennus levittäytyy kohtuullisen laajalle alueelle. Taitavasti muotoiltu rakennuksen hahmo kuitenkin jättää sopivasti tilaa pihatoiminnoille. Rakennus on hienostuneen kaksijakoinen, kadun ja torin puoli punatiilisenä on täsmällisesti kaupunkitilassa, lasisempi pihajulkisivu ottaa kaartuvana sopivasti kontaktia lähiympäristöön.

Ehdotus on ammattitaitoisen kauniisti esitetty. Julkisivut ovat mittasuhteiltaan mietittyjä. Tyylikäs, aavistuksen tummasävyinen yleisilme ei kuitenkaan vastaa käsitystä nykyaikaisen yhtenäiskoulun tunnelmasta. Hienostuneen korrektit erilliset massamuodot jäävät irrallisiksi kokonaisuudessa.

Toiminnallisesti ehdotus on selkeä. Kaikki tilat kiertyvät tavalla tai toisella keskeistilan ympärille. Solu-yksiköt sijaitsevat reitistöjen päässä, eivätkä hahmotu riittävän selkeärajaisina aulamaailmasta. Tilaryhmät sijaitsevat muilta osin hyvin perustelluissa paikoissa, pohjapiirustukset huokuvat tietämystä koulusuunnittelusta.

85 shaka

Omintakeisen ehdoton ehdotus esittää valtavirrasta poikkeavan näkemyksen Saunalahden koulun ratkaisuksi. Rakennuksen H-kirjaimen muotoinen massa asettuu luontevan puistomaisesti paikkaansa. Sisäänkäynnit aulaan sijoittuvat toimivasti kummallekin puolelle koulua, saavutettavuus paranee. Hahmo on mielenkiintoinen, mutta ei muodosta lähipiiriinsä välttämättä kovinkaan miellyttävää piha-alueita. Massojen väliset pihat ovat kapeudessaan enemmänkin kulkuväyliä ja muilta osin julkisivun kaartuminen ei riitä luomaan tilaa pihalle.

Julkisivut ovat selkeät ja kaunissuhteiset. Valittu tumma kumielementtibetoni vaikuttaa mielenkiintoiselta julkisivumateriaalilta koulurakennukseen.

Sisätilat ovat perusratkaisultaan järkähtämättömän loogisesti vyöhykkeistetty. Aulasta muodostuu betonisen jäyhä, mutta mielenkiintoinen tila. Opetustilaryhmien perusratkaisu on ehdotuksen kompastuskivi. Kaksoiskäytäväratkaisun ilme on vanhahtavan toimistomainen.

3.3 Keskiluokka

6 tripas

Rakennuksella on dynaaminen ulkoinen hahmo, jonka sopisi hyvin Saunalahden kaltaisen keskuksen koulurakennukseksi. Kolmijalkainen muoto on hyvä lähtökohta. Julkisivujen hallitusta otteesta huolimatta arkkitehtoninen kokonaisuus ei kuitenkaan ole loppuun asti hallittua; koulun sisätilojen jäsentely ei ole vielä ratkennut toimivaksi kokonaisuudeksi.

14 saunabox

Monimuotoiseksi viritetty koulurakennuksen hahmo antaa hyvät lähtökohdat lähiympäristöltään miellyttävien piha-alueiden syntymiseen. Rakennus on määrätietoisesti jaettu osiin. Yhtenäiskoulun periaatteet koko koulua yhdistävästä koulutilasta eivät ehdotuksessa kuitenkaan toteudu, alakoulun pyöreä osa kuroutuu irti kokonaisuudesta. Muissa koulun osissa kampamainen perusratkaisu on mahdollinen, muttei parhaimmalla tavalla edistä yhteisöllisyyttä. Soluysiköt ovat toimivia.

17 kiila

Rakennuksen hahmossa yhdistyy positiivisella tavalla kömpelyys ja ajan arkkitehtuurille tyypillinen kappalemaisuus. Yksinkertaisesti jaotellut julkisivut tukevat hyvin kokonaisilmettä. Koulu sijoittuu hiekan jäykästi paikalleen ottamatta kantaa oikein mihinkään suuntaan. Suurpiirteinen rakennus ei luo piha-alueille koulurakennukselle sopivaa mittakaavaa. Sisätilojen arkkitehtoninen ilme on epävakaa. Tilaryhmät liittyvät epämääräisesti toisiinsa. Soluysiköiden perusote on hyvä, mutta yksikkökohtaista yhteisöllisyyttä tuovat aulatilat ovat vähissä.

22 kinnas

Koulu asettuu tyylikkäästi ja määrätietoisesti paikkaansa. Kadunpuoleisella hahmolla suureleisyydessään on komea julkisen rakennuksen ilme. Pihanpuolen luontevasti kaartuva seinä jakaa hyvin pihat eri osiin. Rakennuksen lähipiiriin muodostuu mukavaa pihaoleskelu-alueita. Ehdotuksen voima on nimenomaan ulkohahmossa.

Sisätiloiltaan ehdotus ei ole ulkokouren luontevuuden tasolla. Tilaryhmät liittyvät epämääräisesti toisiinsa. Aukotus kerrosten välillä tuntuu sattumanvaraiselta. Soluysiköiden aulatilat ovat olemattomat. Valittu julkisivu seuraava tilasijoittelu luo vaikeahkon muotoisia tiloja.

23 sopusointu

Tähtimäinen perusmuoto soveltuu periaatteessa yhtenäisen koulun ratkaisumalliksi: sakarat kiertyvät keskeisaulan ympärille, ja yhteiset tilat liittyvät aulatalaan. Tässä ratkaisussa keskeistilasta on kuitenkin muodostunut kattovalon varassa oleva, turhankin monimuotoinen tilasarja, jota ylemmissä kerroksissa joudutaan kiertämään pitkällä käytävillä. Monimuotoisuus on myös rakennuksen ulkohahmossa ongelma, eikä koululle synny omaleimaista karaktääriä muuten kuin väripintojen avulla, mikä onkin ehdotuksessa hyvin mietitty.

24 iso-y

Ehdotuksen perusajatus on lennokkaan trendikäs, mutta sekä julkisivuratkaisussa että pohjakaaviossa on perinteisen tavanomaisia piirteitä. Rakennus sijoittuu sopivan suureellisesti kadunvarteen, mutta pihalle ideoidut bastionimaiset piharakenteet ovat turhan massiivinen keino jäsentää pihaa.

Y-muoto lähtökohtana sisätilojen suunnittelulle on hyvä, mutta luokkahuonesakarien käytävämäinen ilme ei tue ajatusta yhteisöllisyydestä. Tilojen liittyminen keskialueella toisiinsa on kömpelöä.

28 lärda kan

Rakennuksen painopiste on kilpailualueen keskellä, ja pääsisääntulo on järjestetty näyttävästi kadun puolelta. Kaupunkikuvallisena ongelmana ratkaisussa on se, että rakennuksen liittyminen Kompassitoriin on epämääräinen. Kahden Kompassitorin puoleisen siiven välinen tila on vailla käyttötarkoitusta ja pimeä. Ehdotus ei tavoita koululle ja Saunalahden keskuksen tärkeälle julkiselle rakennukselle haettua uutta ilmettä.

Tähtimäinen tilallinen perusratkaisu on hyvä ja aulatilasta muodostuu miellyttävä kohtaamispaikka. Ulkopuolinen käyttö on hyvin erotettavissa.

Byggnadens tyngdpunkt är mitt i tävlingsområdet och huvudingången är representativt arrangerad från gatusidan. Som ett problem i förslaget är, sett ur stadsbildmässig sida, att byggnadens anslutning till Kompassstorget är obestämd. Utrymmet mellan två flyglar mot Kompassstorget är utan funktion och

mörk. Förslaget når inte det moderna uttrycket man sökt för skolan och en viktig offentlig byggnad i Bastviks centrum.

Den stjärnformiga grundlösningen är bra och utrymmet i aulan bildar en behaglig mötesplats. Den externa användningen går bra att avskilja.

34 vespa

Ilmavan dynaamisesti massoiteltu koulurakennus muodostaa aktiivisesti kaupunkitilaa torin suuntaan. Tiiviistä torinmuodostuksesta johtuen osa pihoista suuntautuu turhan suorasti pohjoiseen. Rakennuksen massoitteleminen on vauhdikasta, mutta jossain määrin ulkokohtaisen kömpelöä. Torin puolen lipparakenteet ovat turhia ja ylisuuria.

Sisätiloiltaan rakennus on kompakti, toiminnot ovat luontevasti sijoitetut. Kaarevien massanosien päähän muodostuu käytävämäistä tilaa. Sisäänkäyntien tasainen sijoittelu ympäri rakennusta takaa hyvän saavutettavuuden.

35 kärrynpyörä

Tähtimäinen perusratkaisu on hyvä lähtökohta koulusuunnittelussa. Ehdotus sijoittuu järkevästi paikalleen kaupunkikuvassa. Kadunvarteen ja raitille ulottuvat sakarat kiinnittävät rakennuksen paikalleen. Perinteisiä koulun elementtejä sisältävät yksittäiset sakarat muodostavat aavistuksen epämääräisen massallisen kokonaisuuden. Perinteinen ilme yhdistettynä suurimittakaavaisen massoittelemiseen ei toimi. Sakarissa sijaitsevat opetustilaryhmät tukeutuvat keskeiseen ruokasaliosaan. Periaate tuo hyvät toimivat lähtökohdat koulun toiminnalle, mutta yksittäiset luokkasolukokonaisuudet kakasoiskäytävineen ovat tylsiä, eivätkä tue riittävästi solukohtaista yhteenkuuluvuutta.

36 yy kaa koo

Järkevästi kadunvarteen sijoittuva ehdotus muodostaa myös pihanpuolelle selkeän jaon eri-ikäisten pihoiksi. Perusratkaisu on hyvä, mutta massallinen toteutus ja sakaroiden pituudesta johtuva pitkäomainen käytävyys sisätiloissa eivät tue ajatusta koulun yhteisöllisyydestä.

Suuripiirteinen massoitteleminen on paikkaan ylisuurta, muodostuu liian isoa lähiympäristöä koululapsille. Karut tiiliarkkitehtuurijulkisivut olisivat kaivanneet jännisempää julkisivusommitelmaa.

Tilaryhmien sijoittelu on toimiva, mutta keskeisen ruokasalitilan luonne sakaroita yhdistävänä tilakokonaisuutena on jossakin määrin epämääräinen.

37 boa

Selkeän perusajatuksen omaava ehdotus, joka omaperäisellä tavalla ottaa paikan haltuunsa. Kadun puoleisesta maisemasta muodostuu jaokkeisen mielenkiintoinen tilasarja ja pihanpuoli jaottuu sopivasti osiin. Peruskonsepti on kaupunkikuvallisesti toimiva, pihanpuolen julkisivuratkaisusta ja massoittelemisesta johtuva suurimittakaavaisuus luo turhan anonyymiä lähiympäristöä.

Käärmemäinen tilasijoittelu on tuonut mukanaan luontevasti kahteen suuntaan avautuvia aulamaisia käytäviä, mutta samalla perusratkaisu on johtanut kampamaisen pitkään aulatilaan, joka ei osaltaan luo yhtenäisyyttä kouluun. Lähtökohta on ehkä kuitenkin sitonut liikaa.

46 ystävykset

Ehdotuksen ilme perustuu ulkohahmon ja sisätilojen koordinaatistojen poikkeamaan. Rakennus itsessään on kompakti ja sijoittuu luontevasti tontille. Koordinaatiston käännoksen vaikutus on keskitetty rakennuksen ulkokulmien pikkuaukioihin, Sisällä rakennuksessa se on tuottanut vain joitakin vaikean muotoisia tiloja.

Ehdotuksen tyylikäs ja joiltain osin ylityylitelty esitystapa vaikeuttaa tarkastelua. Julkisivut ovat tyylikkään ohutviivaiset ja leikkauksissa on kontrastia, tiettyä hyväsuhteisuutta on havaittavissa. Kulmassa olevien aukoiden roolien ja toteutuksen ero mallissa ja pohjapiirroksissa herättää kysymyksiä.

Sisätilojen kompaktius on saavutettu tekemällä pimeitä luokkatiloja. Tilojen liittyminen keskeiskatuun on marginaalista. Lähtökohdat ehdotuksessa ovat mielenkiintoiset, suunnitelma on jäänyt keskenteiksi.

48 72°

Persoonallisen ilmeen omaava ehdotus, joka määrätietoisesti rajaa katutilaa ja koulun pihoja. Selkeän suoraviivainen hahmo, katosyksityiskohdat ja nimenomaan raittiin tukeutuva katukoristila antavat koululle hyvän, järkevän ilmeen.

Suoraviivainen hahmo on jossakin määrin sitonut liiaksi tilaryhmien sijoittelua. Jako luokkatilamassaan

ja yhteistilamassaan toimii ajatuksellisesti, mutta luokkasolujen sijoittaminen peräkkäin tuo liiaksi läpikulkutilan luonnetta toiseen soluun. Ratkaisu ei toimi. Soluryhmän keskelle sijoitettu erillinen oleskelutila on hyvä ajatus.

54 origami

Ehdotuksen arkkitehtoninen ote on kokonaisvaltainen ja veistoksellinen. Rakennuksen kaupunkikuvallinen painopiste on torin ja Kompassikadun kulmassa, mikä tukee näin syntyvän keskuksen tilanmuodostusta. Sinne työntyvät kulmat tosin ovat lähinnä umpinaisia liikuntasalin seiniä. Päiväkodin pihan sijainti toritilassa sen sijaan ei ole onnistunut ratkaisu. Rakennuksen pääsisäänkäynnit ovat selkeästi Kompassikadun puolelta. Huoltojärjestely on ongelmallinen. Sisätiloissa kiilautuvat keskeishalliin avautuvat solut muodostavat oppimisympäristöä jossa voi toteuttaa yhtenäisen koulun ideaa.

57 rendez-vous

Ilmeikkään kappalemaisesti massoiteltu koulurakennus sijoittuu luontevasti paikoilleen alueen keskelle. Rakennus muodostaa miellyttävää lähiympäristöä sekä kadun puolelle että piha-alueille. Erillinen liikuntasalimassa on hyvä ajatus, sijoittuminen kauas katulinjasta vaikeuttaa kuitenkin saavutettavuutta. Julkisivut sisältävät raflaavia aiheita, jotka sopivasti korostavat perusratkaisua. Tilat kiertyvät luontevasti keskeisen yhteistilan ympärille. Soluysiköiden perusratkaisu on jäänyt turhan monimutkaiseksi, soluaulojen tilat hajaantuvat pikkuosiin. Käytettävyys heikkenee.

60 mylly

Kilpailussa paljon esiintynyt tähtiperiaate tuottaa tässäkin ehdotuksessa miellyttävän luontevasti hyvää lähiympäristöä koululle. Pihat jakaantuvat toiminnallisesti eri puolille rakennusta. Sisäänkäyntien sijoittelu on toimiva, koulu on hyvin saavutettavissa. Koulun mielenkiintoa herättävä, pyöreäkulmainen ilme ei ole siirtynyt julkisivuihin. Aukotus on turhan tavanomaista näinkin määrätietoiseen perusotteeseen. Perusratkaisu tuo melkeimpä automaattisesti toimivan tilaryhmäsijoittelun. Keskeistila kokoaa toiminnat yhteen ja luo yhtenäisyyttä. Soluysiköiden ratkaisu ei ole luonteva, syntyy turhaan käytävämäistä tilaa. Soluaulojen sijoittuminen sakarien kärkeen on hyvä ajatus, mutta aulan yhteys luokkatiloihin on puutteellinen.

64 hippa

Rakennuksella on miellyttävä ja koulurakennukselle hienosti soveltuva ulkoinen hahmo. Julkisivusommittelu ja sen värimaailma on mielenkiintoista. Valittu muoto tukee heikosti keskuksen tulevaa kaupunkitilaa, joten se jää itsenäiseksi, veistokselliseksi hahmoksi puiston keskelle. Sisääntuloaulan, ruokasalin sekä muiden yhteistilojen muodostama kokonaisuus ei ole tilallisesti kovin onnistunut tilojen jäädessä melko pimeiksi vaille näkymiä ulos. Ratkaisun syvärunkoisuudesta johtuen myös opetustiloissa on osittain oleskelutiloja vailla luonnonvaloa. Sisätilojen suunnittelu ei vastaakaan positiivisesti rakennuksen ulkoisen ilmeen herättämiin odotuksiin.

66 sähköinen

Ehdotuksen sovittaminen kaupunkikuvaan on esitetty ansiokkaasti. Arkkitehtoninen kokonaisote on voimakas ja paikkaansa sopiva. Julkisivut on jäsennelty tiiliarkkitehtuurille luontevalla tavalla. Rakennuksen sovittaminen Kompassitoriin ei ole kuitenkaan onnistunut, vaan syntyvä kaupunkitila jää ponnottomaksi. Kolme pyöreätä kappaletta luo väliin mielenkiintoisen keskeistilan, johon saavutaan luontevasti kolmelta eri suunnalta. Muut yhteistilat eivät liity tähän tilaan kovin sujuvasti; sovittaminen valittuun muotokieleen ei ole niin luontevaa. Sisätiloissa pyöreä pohjaratkaisu luo kuitenkin mielenkiintoista oppimisympäristöä opetustilojen kohdalla.

68 neula

Ehdotus on ratkaistu erittäin tyylikkäästi perinteisen kampamallin puitteissa. Se laajentaa Kompassitorin tilaa rajaamalla Magneettikenttää hienosti lasiseinäisellä keskikäytävällä ja sen yläpuolelle kurkottuvilla ulokkeilla. Solut ovat toimivia ja mitoitus niissä kohdallaan, keskikäytävä on kuitenkin ahdas. Valittu lähtökohta ei kuitenkaan tue yhtenäisen koulun ideaa, sillä rakennusosat eriytyvät toiminnallisesti liikaa ja yhteiset tilat ovat kaukana luokkatiloista. Siipien väliin jäävät pihat avautuvat epäedulliseen ilmansuuntaan.

69 w

Ehdotus on ratkaistu taitavasti perinteisen sisäkatumallin mukaisesti. Tilat ryhmittyvät sisäkadun ympärille ja muodostavat samalla jänteviä ulkotiloja. Julkisivujäsentely on kuitenkin kaavamaisista, poikke-

uksena Kompassitorin puolelle sommiteltu verhomainen seinämä ja sen muodostama arkadikatos. Valittu perusratkaisu tuo kuitenkin kokonaisuuteen turhaakin monimuotoisuutta, mikä heikentää yhtenäisen koulun idean toteutumista sisätiloissa; etäisyydet keskeisiin yhteistiloihin, ovat pitkät. Osa luokkatilaryhmistä on pakostakin läpikulkutiloja.

72 kulmakivi

Rakennus on mittakaavaltaan sopiva koulurakennukseksi, sen julkisivujäsentely on miellyttävä ja tiiliarkkitehtuurille luonteva. Arkkitehtoninen pääaihe on kuitenkin väärällä puolella, ja rakennus näyttääkin mielenkiintoisimmat puolensa huoltopihalle. Yhteistilojen liittyminen toisiinsa on huolellisesti tutkitu, ja antaakin paljon mahdollisuuksia erilaisten tilaisuuksien järjestämiselle. Sellaisena rakennus hyvin tukee yhtenäisen koulun ideaa. Opetustiloissa käytävämitoitus on hyvä. Luokkahuoneissa arkkitehtoninen kaartuva aihe aikaansaa epäkäytännöllisiä luokkamuotoja eikä tuo lisäarvoa sisätiloihin.

76 kieppi

Ehdotuksen arkkitehtoninen ote on herkkä. Sen yritys valiomuotoisen perushahmon käyttämisessä on kilpailun onnistuneimpia; ympyrästä onkin lohkaistu pala muodostamaan pihaa torin laajentumaksi. Muilta osin rakennuksen muodon liittäminen ympäristöön ei ole yhtä onnistunutta. Sisätiloissa valittu muoto tuo kuitenkin ongelmia koulun opetuksen järjestämisessä, sillä varsinaisia soluja ei ole vaan opetustilat ovat uuvuttavan pitkässä linjassa rakennuksen ulkoseinällä.

77 child-fly!

Rakennuksen perushahmo on hyvin paikkaan sopiva, ja se rajaa Kompassitoria laajentaen julkista kaupunkitilaa osaksi koulua. Sen olemus on kuitenkin hieman raskas. Huoltopiha on kaupunkikuvallisesti liian tärkeässä paikassa. Sisätiloissa rakennuksen keskiosaan sijoittuvat yhteistilat eivät ole löytäneet paikkaansa, eivätkä näin muodosta toisiaan tukevaa kokonaisuutta. Rakennukseen syntyy pitkäköjiä käytäviä, joista ei ole näkymiä ulos tai luonnonvaloa. Osin tilaryhmät, esim. taito- ja taideaineiden kohdalla, ovat vielä jäsentymättömiä.

81 salmiakki

Rakennuksen muoto on jännittävä ja koko kilpailualueutta aktivoiva. Kompassikadun ja portin kulmaus on dynaaminen, ja täältä lähtevä Kompassitorin raja on onnistunut. Pääsisäänkäynti, johon ruokailutilat ja kirjasto liittyvät miellyttävästi, on näytävästi osa toritilaa. Nuorison tilat sijaitsevat hyvin rakennuksen tällä puolella. Pienten lasten tilat avautuvat edulliseen ilmansuuntaan ja sijaitsevat luontevassa yhteydessä koulun muihin tiloihin. Syvästä rungosta johtuen koulussa on kuitenkin luvattoman paljon pimeitä tai pelkästään kattovalon varassa olevia tiloja, ja tilaryhmät ovat joiltain osin vielä jäsentymättömiä.

83 roller coaster

Ehdotuksella on selkeä ja rohkea kaupunkikuvallinen ajatus, mikä tulee hienosti ilmi ansiokkaassa perspektiivikuvassa. Rakennus toimii voimakkaasti alueen näyttävänä maamerkinä, ja on kaikessa dynaamisuuudessaan hyvin mielletävissä uudenlaiseksi kouluksi. Sisätiloissa selkeä ajatus häviää kuitenkin kaarteisiin. Yhteisten tilojen ryhmittely rakennusrungon keskellä on hyvin järjestetty, mutta ulkokehää kiertää pakostakin opetustilojen rivistö katkaisten väistämättä yhteisten tilojen visuaalisen yhteyden ulkotiloihin ja luontevan päivänvalonsaannin. Pitkät käytävät tuovat perustavaa laatua olevia ongelmia koulun toimintaan.

84 mato

Ehdotus perustuu perinteisen kampamallin muunnelmalle, jossa tilat ryhmittyvät keskikäytävän varrelle. Valitun mallin puitteissa tilat onkin jäsennelty hyvin ja huolellisesti, ja keskikäytävästä näyttääkin tulleen tilallisesti mielenkiintoinen oleskelutila. Perusratkaisun ongelma kuitenkin on se, että rakennuksesta tulee turhankin hajanainen ja monimuotoinen. Rakennuksen siipien välisistä tiloista tulee ahtaita.

87 ed

Arkkitehtoninen kokonaisuus on hallittu. Kaupunkitilassa se rajaa voimakkaasti urheilukenttiä, ja ratkaisee näin luontevasti koko suunnittelualueen käytön elävästi. Kompassitorin puolella se ei tue kaupunkitilan muodostumista kovin voimakkaasti, mutta rakennuksen pääty Kompassireitille on kuitenkin käsitelty sopivalla tavalla. Sisätilat on jäsennelty juohevasti, ja rakennuksen kiertyminen pohjoispuolella pienten lasten opetustiloiksi on miellyttävästi ratkaistu. Muilta osin sisätilojen jäsentelyssä ongelmana on pitkistä rakennusmuodosta johtuva virtaviivaisuus; pitkät käytävätilat. Yhteisistä tiloista ei perus-

ratkaisusta johtuen pääse syntymään kokonaisuutta, joka tukisi yhtenäisen koulun ideaa.

90 kompassiruusu

Ehdotus laajentaa mielenkiintoisella tavalla Kompassitoria rajaamalla hyvin jäsennellyn pihan sen jatkeeksi. Iltakäyttöön tarkoitetut tilat ovat luontevasti torin puolella hyvin erotettavissa. Arkkitehtoninen kokonaisote on lennokas ja paikkaan sopiva, julkisivut ovat huolella tutkitut. Yhteistilat muodostavat selkeän kokonaisuuden, mutta matka muista tiloista sinne on liian pitkä. Tilaratkaisun ongelmana ovat pitkät käytävät ja osittain niiden läpikuljettavuus.

3.4 Alaluokka

4 learning landscape

Ehdotus on kompakti, toiminnallisesti sisäänpäin kääntynyt rakennus, joka ei varsinaisesti luo kaupunkitilaa ympärilleen. Liikuntasalin erottaminen perusmassasta on periaatteessa hyvä ratkaisu, mutta salin toiminnallinen liittäminen muihin tiloihin on esittämättä. Kompaktiudesta ja syvästä rungosta johtuen sisätilojen valaistus ja tunnelma on pitkälle kiinni kattovaloista, mikä ei ole erityisen onnistunut ratkaisu. Rakennuksen toimintaan eläytyminen on jäänyt kesken ja ehdotus on jäänyt kaaviomaiseksi.

5 torit

Rakennus sijoittuu torin ja urheilualueen väliin ja ottaa osaa torin tilanmuodostukseen, mikä on periaatteessa hyvä. Rakennuksen olemus on kuitenkin kovin arkinen, eikä tavoita kilpailussa haettua uutta ilmettä yhtenäiselle koulurakennukselle, eikä toimi alueen maamerkinä toivotulla tavalla. Ehdotus on rohkea yritys luoda atriumpihoista toimivaa kouluympäristöä, mutta ratkaisu ei peruslähtökohdiltaan mitenkään voi tukea yhtenäisen koulun ideaa: syntyy pitkiä ja tässä erityisen ahtaita käytäviä, eikä yhteistiloista pääse syntymään toimivia tilakokonaisuuksia.

8 luup

Arkkitehtoninen kokonaisote on veistoksellinen, ja rakennuksen U-muoto on mielenkiintoinen ja soveltuksi paikkaansa jonakin muuna julkisena rakennuksena, mutta ei kouluna. Kilpailussa on haettu koulua jossa pyritään korostamaan yhtenäisyyttä opetustilojen muodostamisessa, ja siihen tässä esitetty muoto on peruslähtökohdiltaan soveltumaton. Tilaryhmät toimivat erillisinä rivistöinä, ei soluina, ylipitkän käytävän varrella.

10 välipala

Välipalaan on laitettu runsaasti aineksia, ja arkkitehtoninen kokonaisote onkin näin muodostunut levottomaksi. Julkisivuissa, joiden suunnitteluun ehdotus on selvästi keskittynyt, tätä runsautta on hallittu, mutta sisätilat ovat auttamattoman sekavia. Toiminnot eivät ole löytäneet niille luontevia paikkoja ja yhteyksiä muihin tiloihin niin että syntyvässä kokonaisuudessa voisi kuvitella harjoitettavan opetustoimintaa aiotulla tavalla. Solut eivät erotu sisätiloissa omiksi kokonaisuuksiksi, ja pääosin opetustiloja hallitsevat pitkät käytävät - orientoitavuus on huono.

12 siiven alla

Ehdotuksella on paikkaan sopimaton luonne; se muistuttaa paitsi ulkohahmoltaan myös toiminnallisilta ratkaisuiltaan pikemminkin terminaalirakennusta. Kompassikadun puoleinen liikennejärjestely ja huoltoratkaisu onkin liioiteltu. Kompassitorin puolella rakennuksen liittyminen toriin on epämääräinen. Valittu muotokieli toimii aulatiloiissa, joskin liioitellen julkisen rakennuksen luonnettaan. Opetustilojen pakottaminen muotojen sisään ei ole luontevaa: solut ovat käytävämäisiä ja pimeitä ja luokkamuodot hankalia. Solut eivät myöskään avaudu "piazzalle" luonevasti. Suuri osa työtiloja on ratkaisun sanelemana joko pimeitä tai kattovalon varassa; valittu muotokieli onkin vaativa.

15 kitara

Ehdotus on ratkaistu urbaanisti suuren sisäpihan ympärille muodostuvana rakennuksena, kun sillä juuri tässä paikassa olisi hyvät ja toivottavat mahdollisuudet osallistua syntyvän Saunalahden keskuksen tilanmuodostukseen. Siksi ajatus ei peruslähtökohdaltaan sovellu toteutettavaksi. Arkkitehtoninen kokonaisote on hillitty ulospäin, eikä viesti toivotulla tavalla olevansa uudenlainen, yhtenäisyyttä tavoitteleva koulu – sisäpihan puolella tämä kenties on aistittavissa. Luokkatilat ovat hankalan muotoisia.

16 nuorena on vitsa väännettävä

Rakennuksen bumerangimainen kompakti hahmo työntyy kilpailualueen keskelle, ja näin ollen rajautuu heikosti Kompassitorille päin; sinne esitetty piha ei yksin riitä muodostamaan mielenkiintoista kaupunkitilaa yhdessä muiden julkisten rakennusten kanssa. Rakennuksen olemus on kömpelö, mitä mittakaavaltaan suomumainen julkisivujäsentely korostaa. Samalla se viestii olevansa jotain muuta kuin koulurakennus; koululle olisi toivonut hieman raikkaampaa ilmiä. Sisätiloissa kompakti syvärunkoinen perusratkaisu luo ongelmia valaistuksen suhteen. Ratkaisu, jossa on kaksi erillistä aulaa ja niistä erillinen ruokala ei tue sisätiloissa yhtenäisen koulun ideaa. Tätä ei myöskään tue se, että opetustiloja ei ole järjestetty soluihin vaan pitkien käytävien varrelle.

26 first step

Rakennuksen painopiste on kilpailualueen keskellä, ja sen julkisivun kohokohta ruokasalin kohdalla on kadun päätteenä. Kompassitoriin rakennuksella ei ole mitään suhdetta, eikä se näin ollen täydennä tulevaa Saunalahden keskustaa positiivisesti. Opetustiloja sisältävät kaksi siipeä ovat liian pitkiä muodostaakseen sisätiloiltaan miellyttävää oppimisympäristöä. Esitys on jäänyt näiltä osiltaan myös kaaviomaiseksi.

27 extend

Pitkillä rakennusmassoilla paikalleen kurottautuva koulurakennus kiertyy pienen urheilukentän ympärille, mutta rajautuu aavistuksen epämääräisesti katutilaan. Valittu suoraviivainen muotokieli viittaa enemmän tiiviimmin kadunvarressa olevaan rakennukseen.

Peruskonsepti, sisääntuloaulasta jakaantuva tilaryhmien sijoittelu on toimiva lähtökohta, mutta siipien pitkänomainen muoto aikaansaa liiaksi peräkkäisiä tiloja, syntyy haittaavaa läpikulkuliikennettä. Tilallisesti ei synny yhteisöllisyyttä korostavia aulatiloja.

30 vindflöjel

Ehdotus on ratkaistu kompaktisti katetun sisäpihan ympärille, mikä tukee yhtenäisen koulun ideaa. Kompaktiuden käänköpuolena kuitenkin on, että ratkaisu ei muodosta mielenkiintoista kaupunkitilaa. Liittyminen Kompassitoriin on kuitenkin ratkaistu tyydyttävästi. Sisätilojen ongelmana on pitkät käytävät pihan ympärillä, sekä päätilojen sijoittuminen hankalasti käytävän varrelle, ei toistensa yhteyteen. Arkkitehtoninen kokonaisuus on persoonallinen eikä kosiskele vallitsevilla trendilainauksilla. Julkisivut ovat kauniit ja mittakaavaltaan koululle sopivat.

Förslaget är kompakt löst kring en takförsedd innergård, vilket stöder idén av en enhetlig skola. Avsigtan av den kompakta lösningen är dock, att förslaget inte bildar ett intressant stadsrum. Anslutningen till Kompassorget är ändå löst på ett tillfredsställande sätt. Långa korridorer kring gården, samt det att huvudutrymmena är obekvämt placerade längs korridoren och inte i anslutning till varandra, är interiörernas problem. Det arkitektoniska helhetsgreppet är personligt och den friar inte med lån från rådande trender. Fasaderna är vackra och passar till dimensionen en skolbyggnad.

31 haapa koulu

Kaupunkikuvassa rakennus ei halua toimia alueen maamerkinä vaan tavoittelee tietoisesti vaatimattomuutta ympäristöönsä nähden. Tekijän tavoitteena on ollut myös saavuttaa jotain klassismin arkkitehtuurin parhaista perinteistä, siinä erityisen hyvin onnistumatta. Ehdotus on tekijää lainaten vakavan ja ankan modernistinen. Galen-Kallelaan viittaava sisäänkäynti ei tätä seikkaa lievitä. Näinollen koulurakennus ei esitetyn vajavaisen materiaalin perusteella tavoita kilpailussa haettua uudenlaista ilmettä, joka kuvastaisi yhtenäisen koulun ideaa. Ankaruus ja vakavuus eivät myöskään ole keskeisiä ominaisuuksia joita opiskeluympäristöltä tässä yhteydessä vaaditaan; ehdotuksen sisätilojen pitkät käytävät ovat tällaisia. Opetustilat eivät muodosta soluja, joissa nykyaikaista opetusohjelmaa voitaisiin toteuttaa.

38 ni-ka-mat

Ehdotuksen arkkitehtoninen idea muurimaisesta katupuolesta ja pienimittakaavaisesta pihan puolesta on periaatteessa hyvä, mutta idea ei ole loppuun asti onnistunut. Erityisenä ongelmana on pihan puolen rakennusosien muodostama rikkonainen kokonaisuus, jonka myötä syntyy pieniä pihatiloja epäedullisiin ilmiansuuntiin. Suhde Kompassitoriin ei ole myöskään erityisen hyvä, joskin toiminnallisesti myös iltakäyttöön tarkoitettujen tilojen sijoittaminen torin laidalle on hyvä ratkaisu. Ehdotus on variaatio totutusta kampamallisesta koulusta, jonka perusongelma on se, että se ei tue yhtenäisen koulun tilalli-

sia tavoitteita vaan tilaryhmät toimivat erillisinä pitkän käytävän varrella.

39 kolmen kopla

Ehdotus on variaatio totutusta kampamallisesta koulusta, joka luo pienimittakaavaista ympäristöä. Rakennusosien vääliin jäävät pihat avautuvat tässä epäedullisiin ilmansuuntiin ja ovat ahtaita. Suhde Kompassitoriin ei ole myöskään erityisen hyvä, joskin toiminnallisesti myös iltakäyttöön tarkoitettujen tilojen sijoittaminen torin laidalle on hyvä ratkaisu. Tämän tyyppisen koulun perusongelma on se, että se ei tue yhtenäisen koulun tilallisia tavoitteita vaan tilaryhmät toimivat erillisinä pitkän käytävän varrella.

40 murkku

Kaupunkikuvallinen painopiste on suunnittelualueen keskellä, ja rakennus ei mitenkään muodosta Kompassitorin puolelle sitä tukevaa kaupunkitilaa. Rakennuksen arkkitehtoninen kohokohta on yläikkuna, voimakas "silma", joka sinänsä toimii hyvin maamerkinä. Arkkitehtoninen kokonaisilme erityisesti lähimittakaavassa on kuitenkin esitetyn materiaalin valossa turhan rationaalinen, eikä näin tavoita sitä henkeä mitä Saunalahden kolurakennukselle on haettu kilpailussa. Sormimainen perusratkaisu on periaatteessa hyvä, mutta soluihin on esitetty pitkiä kapeita käytäviä jotka eivät ole toimivia, kuten eivät myöskään sormien väliin jäävät pihat.

41 tohvelieläin

Rakennuksella on luonne, jonka voisi ajatella Saunalahden kaltaisen keskuksen maamerkiksi ja koulurakennukseksi. Arkkitehtoninen kokonaisuus ei kuitenkaan ole niin hallittua että koulun sisätilojen jäsentely olisi ratkennut toimivaksi kokonaisuudeksi. Sen tunnelma jää myös esitetyn materiaalin varassa arvailuksi. Keskeisenä ongelmana toiminnallisessa ratkaisussa ovat pitkät käytävät.

43 kultamuna

Ehdotuksen parasta antia ovat mielikuvitukselliset perspektiivikuvat, joissa on eläydytty koulumaailman visioihin. Visioiden keskeinen elementti, viherkattomaailma, on kuitenkin epärealistinen eikä sen varaan voisi toteutusta perustaa. Muilta osin rakennuksen ulkoinen olemus on esitetty kaaviomaisesti. Rakennus laskeutuu Kompassitorille päin tietoisena epäurbanina nurmipintana, mitä on korostettu vielä puistolla tähtitorneineen. Rakennuksen sakarat kiertyvät keskeistilan ympärille, ja siitä on syvän rungon takia tullut tärkeimmiltä osiltaan pimeä, mitä ei iloisesta perspektiivikuvasta sisääntulon kohdalla vielä havaitse. Liikenteellisesti rakennuksen tilat ovat ongelmallisia, pitkiä käytäviä on liikaa, ja solut ovat keskiosiltaan pimeitä.

45 ankkuri

Rakennus jakaa suunnittelualueen voimakkaasti kahtia, ja strategisesti tärkeään kohtaan kadun päätteenä on sijoitettu huoltoliikenne liiankin näyttävästi. Suhde Kompassitoriin on epämääräinen, eikä siipien väliselle pihatilalle ole perusteita. Pelikenttää kehystävä, pääsisäänkäynnin sisältävä kulma sen sijaan luo miellyttävää tilaa, mutta jää sekin etäälle torista. Julkisivut ovat aukotukseltaan jäsentymättömiä. Keskeisestä aulatilasta ei ole mielenkiintoisia näkymiä ulos, ja valaistus jää pitkälle kattovalon varaan. Aulaan "ylikulkusiltojen" muotoilu ei ole kovin onnistunutta. Jako solusiipiin on periaatteessa hyvä, mutta oppimisympäristönä solut ovat melko tavanomaisia. Taito- ja taideaineiden erottaminen iltakäyttöön on hankalaa.

49 sisäpiiri

Ehdotus on rohkea yritys saattaa koulua valiomuotoon, mutta tämä on lähtökohtaisesti ratkaisu, jonka puitteissa ei saavuteta kilpailussa tavoiteltua yhtenäisen koulun ideaa. Ympyrän kaarta kiertävät tilat ryhmittyvät pakostakin läpikuljettavien käytävien varrelle, eikä varsinaisia soluja pääse syntymään. Kaupunkikuvassa ympyrätalo ei liity luontevasti ympäröivään rakenteeseen, ja Kompassikadun kulmaus pysäköintialueineen on lattea paikka ollakseen kaupunkirakenteessa niin tärkeä paikka.

51 yhdessä

Kolme lähes erillistä kappaletta rajaa Kompassitorin laajennukseksi miellyttävän kaupunkitilan. Muilta osin sommitelman muodostamat tilat liittyvät epämääräisemmin ympäristöönsä. Ehdotuksen perusratkaisu, jossa ala- ja yläkoulu ovat näin selkeästi erillisiä, ei tue yhtenäisen koulun ideaa. Rakennusosien liittymäkohtien muotoilu ja niiden tilaratkaisut eivät ole onnistuneita. Laaja vaippa ja sen myötä lasijulkisivun määrä tekee ehdotuksesta epärealistisen. Lasijulkisivun ideat ovat sellaisenaan mielenkiintoisia.

55 henkselit

Rakennus asettuu rinteen suuntaisesti urheilukenttiin päin, ja yleisvaikutelma onkin ponteva ja reippaan urheilukeskeinen. Saunalahteen aiotun keskuksen kannalta ratkaisu on kuitenkin peruslähtökohdaltaan epäonnistunut, sillä se ei tue Kompassitorin tilallista muodostumista. Kompassikadun puoli jää myös epämääräiseksi, sillä esi- ja alkuopetuksen piha sekä huoltopiha rajautuvat katuun. Tilaratkaisuillaan itse opetustilat ovat tavanomaisia pitkinä käytävineen, ja sakaroiden liittymiskohdissa yhteistiloihin mentäessä on ahtautta.

56 kultatehdas

Ehdotuksen persoonallinen konsepti on kokonaisvaltaisesti esitetty. Saunalahteen ja kouluksi se ei kuitenkaan sovellu kovin hyvin. Ympyrätalo vaatisi ympärilleen enemmän tilaa kuin tässä, ja lähiympäristössä tämä valiomuoto ei muodosta muiden rakennusten kanssa miellyttäviä kaupunkitiloja. Yleisvaikutelma on kauppakeskusmainen, mitä ehdotuksen ajatukset kaupallisen toiminnan liittämistä koulurakennukseen vielä tukevat. Tällaisella rakennuspaikalla ajatus sisätilojen luonnonvalonsaannin ratkaisemisesta kattovaloilla ei ole perusteltua. Oppimisympäristö ei ole tästä syystä tyydyttävä, mutta jännittävä kuitenkin.

58 nenätervehdys

Tähtimäinen perusratkaisu on tällä paikalla haastava. Näin monta sakaraa sisältävä pohjaratkaisu tuottaa monia ulkotiloja joiden suhde ympäristöönsä on epämääräinen. Parhaimmillaan se on onnistunut Kompassitorin puolella, huonoimmin Kompassikadun ja torin kulmassa, mikä on kaupunkikuvallisesti tärkeä paikka. Sisätiloissa monisakaraisuus on tuottanut hajontaa, mikä luo koulun toimintaan vaikeutta. Rakennuksen muotoilu ja julkisivujäsentely viittaa mittakaavaltaan suurempaan julkiseen rakennukseen.

63 tammaa

Rakennus laajentaa Kompassitorin kaupunkitilaa rajaamalla Magneettikentän sen osaksi. Arkkitehtoninen painopiste on samalla keskellä suunnittelualueetta. Rakennuksen perusolemus on tavanomainen, eikä sellaisena ilmennä uudenlaista koulurakennusta. Myöskään valittu pohjaratkaisu ei lähtökohtaisesti tue uudenlaisen yhtenäisen koulun ideaa, vaan hajoaa liiaksi. Tilojen ongelmaksi muodostuvat pitkät ja ahtaat läpikuljettavat käytävät, joissa on pullonkauloja - esimerkiksi sisään tulon kohdalla rakennusten nivelosassa. Keskeisten yhteistilojen sijainti kaukana opetustiloista on myös ongelma.

70 kaskelotti

Lähtökohdaksi on valittu perinteinen kampamalli, joka jakaantuu neljään siipeen. Tästä syystä ehdotus ei voi täyttää yhtenäisen koulun ideaa, sillä tilat hajaantuvat liikaa; keskeisiin tiloihin on pääosin aivan liian pitkä matka. Rakennus muodostaa urheilukenttiin päin miellyttävää mittakaavaa, mutta ilmeeltään Kompassikadun puolelle se ei ole tyydyttävä, vaan turhankin ankara. Siipien väliin jäävät pihat ovat ahtaita. Rakennus ei merkittävästi tue Kompassitorille muodostuvaa kaupunkitilaa.

73 braani

Valittu kampamallinen, keskikäytävän varrelle rytmittyvä perusratkaisu ei tue yhtenäisen koulun ideaa. Yhteistilat jäävät sivuun koulun varsinaisesta toiminnasta, ja niihin on pitkä matka. Keskikäytävä ja erityisesti aula on ahdas, ja tilat käytävän varrelle on ryhmitelty ankaran systemaattisesti. Itse luokkasoluissa käytävämitoitus on myöskin ahdas. Rakennus ei muodosta Kompassitorin suuntaan miellyttävää kaupunkitilaa, mutta Kompassikadun puolella julkisivujäsentely väriyksineen on miellyttävä ja koululle hyvin sopiva.

74 propelli

Perusratkaisuksi valittu tähtimalli ei ole paikkaan sopiva, sillä se ei muodosta ympäröivän rakenteen kanssa luontevasti kaupunkitiloja. Tässäkin ratkaisussa pohjoispuolisten siipien väliin jäävä tila on perusteeton. Kompassikadun puolella siipien väliin jäävä taite viittaisi pääsisäänkäyntiin, mutta kohdassa ei tapahdu mitään. Valitun hauskan perusmuodon puitteissa tilaohjelma on puristettu sisään, siinä kuitenkin kovin hyvin onnistumatta. Erityisesti syvärunkoisimpaan siipeen on muodostunut hankalia luokkamuotoja ja paljon pimeitä tiloja.

75 onnenkenkä

Rakennus muodostaa oman sisämaailmansa solujen ympäröimästä pihasta, eikä ole kovin antelias laajemman ympäristönsä suhteen. Julkisivu Kompassikadulle on turhan vaatimaton, ja tasakattoisena

laajana rakennuksena se ei toimi alueella maamerkinä. Kotialueet ovat miellyttäviä sisäpihalle avautuvine näkymineen, mutta etäisyys yhteisiin tiloihin on liian pitkä ja ne ovat läpikulkutiloja. Yhteisten tilojen keskinäinen suhde on jäsentymätön.

80 imago

Kahteen pitkään rakennusosaan jakaminen tuo lähtökohtaisesti ongelmia niin kaupunkikuvan kuin toiminnallisuudenkin kanssa. Ensinnäkin suhde Kompassitoriin jää epämääräiseksi; rakennus ei muodosta selkeää kaupunkitilaa tähän suuntaan, ja kapea lastenseimen sisältävä pihatila ei ole miellyttävä. Rakennusosien väliin jäävästä keskeistilasta olisi tällaisessa ratkaisussa järjestettävä myös toinen uloskäynti pohjoisen puolelta, jotta arkkitehtoninen perusratkaisu olisi perusteltu. Toiminnalliseksi ongelmaksi sisätiloissa muodostuu se, että syntyy pitkiä läpikuljettavia käytäviä. Rakennuksen luonne perustuu selostuksen mukaan alueen rakennettuihin elementeihin, mutta esityksessä on turhankin paljon viitteitä elementtirakentamisen ikäviin puoliin.

82 tuntikehys

Rakennuksessa ei ole hyödynnetty maaston muotoja, vaan se on ratkaistu kadunkin puolelta kolmikieroksisena. Tämä on tuonut ongelmia pihatilojen jäsentelyyn. Sisäänkäyntien hierarkia ei ole selkeä. Syvästä rungosta johtuen keskeistila on pimeä, vaikka pohjaratkaisu periaatteessa onkin sopiva yhteisen koulun tilojen järjestämiselle. Ehdotuksessa ei ole kuitenkaan tässä ole päästy maaliin saakka, vaan tilasarjat ovat vielä jäsentymättömiä.

86 kärrynpyörä

Rakennuksen tähtimäinen perusmuoto ei ole paikkaan sopiva; siinä on yksi sakara liikaa. Tämän johdosta rakennus ei liity hyvin Kompassitorin puolelle luontevasti, ja kahden siiven välinen kapea pihatila tähän suuntaan ei ole miellyttävä. Ajatus keskeistilasta on periaatteessa hyvä, mutta tapa jolla siivekkeet liittyvät siihen ei ole tyydyttävä pohjaratkaisussa. Näiltä osin ehdotus on jäänyt kaavioimaiseksi.

89 k-koulu

Tähtimallinen perusratkaisu on tällä suunnittelualueella haastava valinta, sillä sen sovittaminen ympäristöön on ongelmallista, eikä se ehdotuksessa olekaan ratkennut tyydyttävällä tavalla. Arkkitehtoninen ote on raskas, vaikka värityksellä onkin pyritty iloisuuteen. Opetustilat on järjestetty raskaasti pitkien läpikuljettavien käytävien varteen, ja siipien liittyminen vielä jäsentymättömään keskeistilaan ei ole hyvin ratkaistu.

4. KILPAILUN TULOS

4.1 Palkinnot ja lunastukset

Palkintolautakunta päätti yksimielisesti jakaa palkinnot ja lunastukset kilpailuohjelman mukaisina seuraavasti:

1. palkinto, 40 000 euroa ehdotukselle nro 42 nimimerkki **"Askel"**
2. palkinto, 30 000 euroa ehdotukselle nro 88 nimimerkki **"Potkuri"**
3. palkinto, 20 000 euroa ehdotukselle nro 18 nimimerkki **"Vihko"**
- lunastus, 10 000 euroa ehdotukselle nro 29 nimimerkki **"Loggia"**
- lunastus, 10 000 euroa ehdotukselle nro 44 nimimerkki **"Kuru"**
- kunniamaininta ehdotukselle nro 52 nimimerkki **"Rupert"**
- kunniamaininta ehdotukselle nro 53 nimimerkki **"Kummelit"**

4.2 Suositus jatkotoimenpiteistä ja jatkokehittelyohjeet

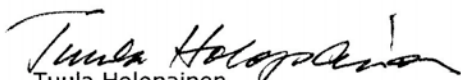
Palkintolautakunta päätti suositella ehdotusta nro 42 nimimerkki **"Askel"** jatkotyön pohjaksi ja suunnittelutehtävän antamista ehdotuksen tekijälle. Toteutuskelpoisuuden edellytyksenä kuitenkin on, että arvostelupöytäkirjassa mainitut kehitystä vaativat seikat pystytään ratkaisemaan.

4.3 Arvostelupöytäkirjan varmennus

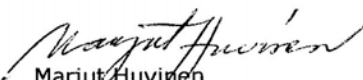
Espoossa lokakuun 15. päivänä 2007

Olavi Louko
teknisen toimen johtaja
palkintolautakunnan puheenjohtaja

Tuula Holopainen
vastuualuepäällikkö

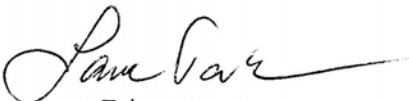
Marjut Huvinen
apulaisasemäkaavapäällikkö

Anne Nurmio
kaupunkikuva-arkkitehti

Heikki Sillanpää
rakennuspäällikkö

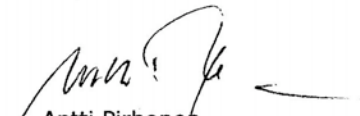
Lasse Talasma
nuorisotoimen johtaja

Harri Koski
kiinteistölautakunnan nimeämä edustaja

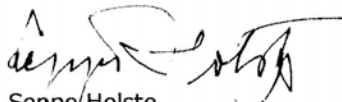
Pia Ilonen
TKI, arkkitehti SAFA

Antti Pirhonen
palkintolautakunnan sihteeri

Lars Hagman
kaupunginarkkitehti

Seppo Holste
toimitilapäällikkö

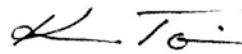
Arja Lukin
rakennuttaja-arkkitehti

Hanna Sarakorpi
rehtori

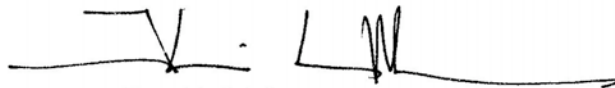
Sinikka Sorvari
hankesuunnittelija

Kaisu Toivonen
opetustoimenjohtaja

Matti Kuronen
teknisen lautakunnan nimeämä edustaja

Ilmari Lahdelma
professori, arkkitehti SAFA

4.4 Nimikuorten avaus

Palkittujen ja lunastettujen ehdotusten nimikuoret todettiin avaamattomiksi.

Palkinnon, lunastuksen tai kunniamaininnan saivat seuraavat tekijät:

1. palkinto ehdotukselle nro 42 nimimerkki "**Askel**"

Tekijät (tekijänoikeus):

Väinö Nikkilä, arkkitehtiyo
Jussi Palva, arkkitehti SAFA
Riina Palva, arkkitehti SAFA
Ilkka Salminen, arkkitehti SAFA

VERSTAS Arkkitehdit Oy
Isokaari 40 00200 Helsinki
etunimi.sukunimi@verstasarkkitehdit.fi

Pienoismalli: Pienoismallitoimisto Pertti Parmes.

2. palkinto ehdotukselle nro 88 nimimerkki "**Potkuri**"

Tekijä (tekijänoikeus): Petri Piirta, arkkitehti SAFA

Avustajat:

Pirkko Piirta, arkkitehti SAFA
Pekka Piirta, arkkitehti SAFA

Arkkitehtitoimisto Pirkko ja Pekka Piirta
Suvikuja 4, 02120 Espoo
ark.piirta@kolumbus.fi

3. palkinto ehdotukselle nro 18 nimimerkki "**Vihko**"

Tekijä (tekijänoikeus): Markku Erholtz, arkkitehti SAFA
Ramsiontie 2, 02380 Espoo
markku.erholtz@ark-house.com

Avustajat:

Miina Kontuniemi, arkkitehti yo
Kimmo Roponen, arkkitehti SAFA
Harri Ahonen, arkkitehti SAFA

lunastus ehdotukselle nro 29 nimimerkki "**Loggia**"

Tekijä (tekijänoikeus): Jari Lepistö, arkkitehti SAFA
Hakaniemenranta 16 B 18
00530 Helsinki

lunastus ehdotukselle nro 44 nimimerkki "**Kuru**"

Tekijät (tekijänoikeus):

Asmo Jaaksi, arkkitehti SAFA
Teemu Kurkela, arkkitehti SAFA

Samuli Miettinen, arkkitehti SAFA
Juha Mäki-Jyllilä, arkkitehti SAFA

Arkkitehtitoimisto JKMM Oy
Ruoholahdenkatu 10 B 3, 00180 Helsinki

Avustajat:
Eero Kontuniemi, arkkitehti SAFA
Teemu Toivio, arkkitehti SAFA
Sini Kukkonen, arkkitehti yo
Megumi Okubo, arkkitehti yo
Edgars Racins, arkkitehti yo
Päivi Meuronen sisustusarkkitehti SIO

Pienosimalli: Seppo Rajakoski

kunniamaininta ehdotukselle nro 52 nimimerkki "**Rupert**"

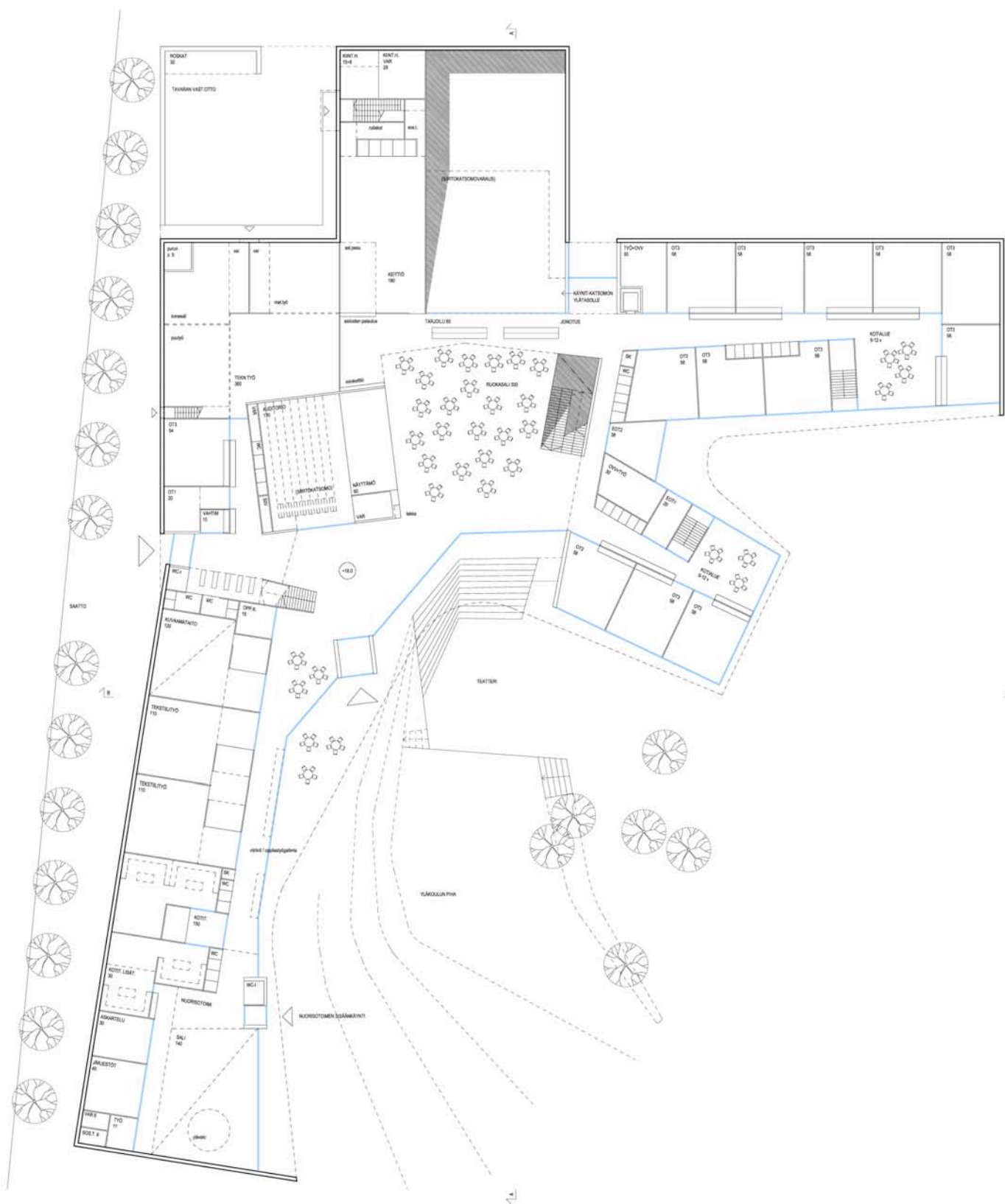
Tekijät (tekijänoikeus):
Tuukka Linnas, arkkitehti yo
Ville Nurkka, arkkitehti yo

tlinnas@cc.hut.fi
ville.nurkka@gmail.com
Työhuone, Kolmas linja 12, Liiketila 2
00530 Helsinki

kunniamaininta ehdotukselle nro 53 nimimerkki "**Kummelit**"

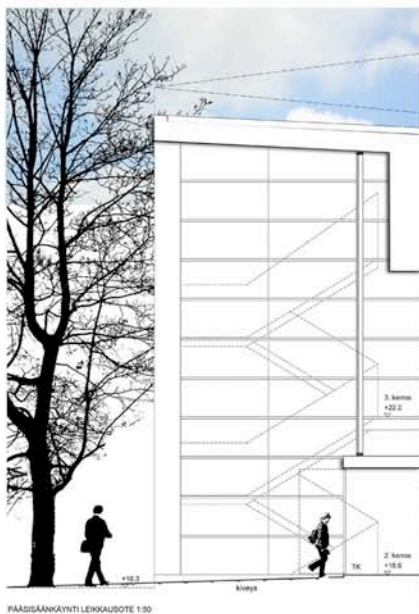
Tekijät (tekijänoikeus):
Trevor Harris, professori, arkkitehti SAFA RIBA
Hennu Kjisik, arkkitehti SAFA
Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisik Oy
Kalevankatu 31 A 10, 00100 Helsinki
etunimi.sukunimi@h-k.fi

Avustajat:
Marta de Abreu, arkkitehti
Christopher Delany, arkkitehti yo
Laia Lara Sans, arkkitehti yo
Anni Reinikainen, arkkitehti yo
Taru Niskanen, arkkitehti SAFA

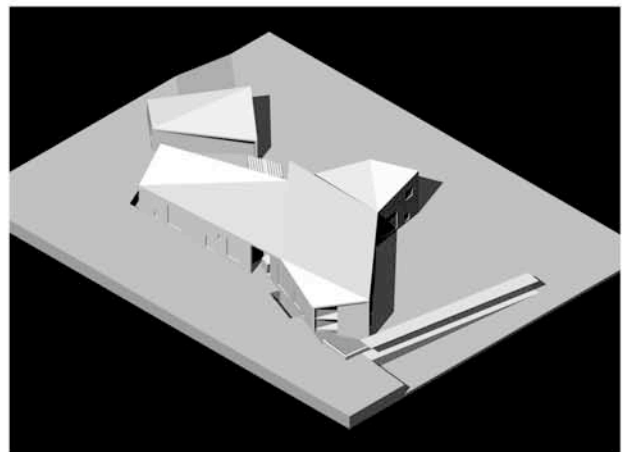

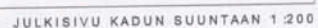
POHJAPIIRUSTUS 2. KERROS +18,0 1:200
LEIKKAUS B-B / JULKISIVU KAARKOON 1:200

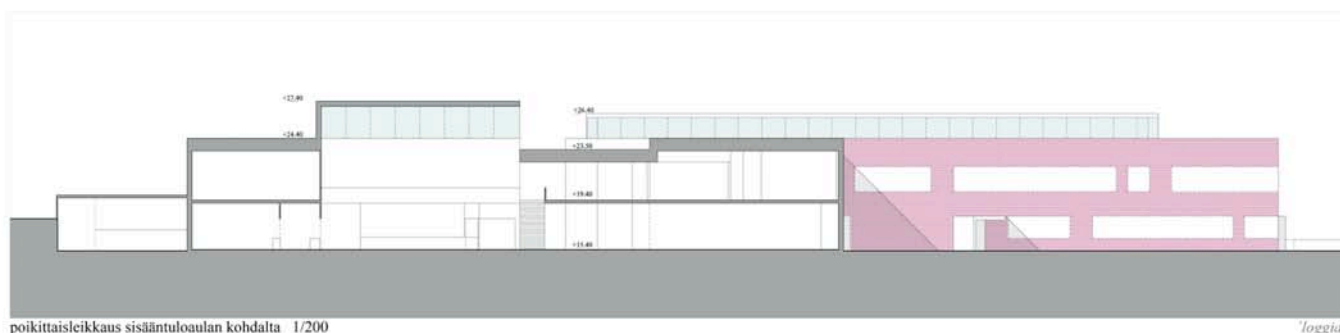

“potkuri”

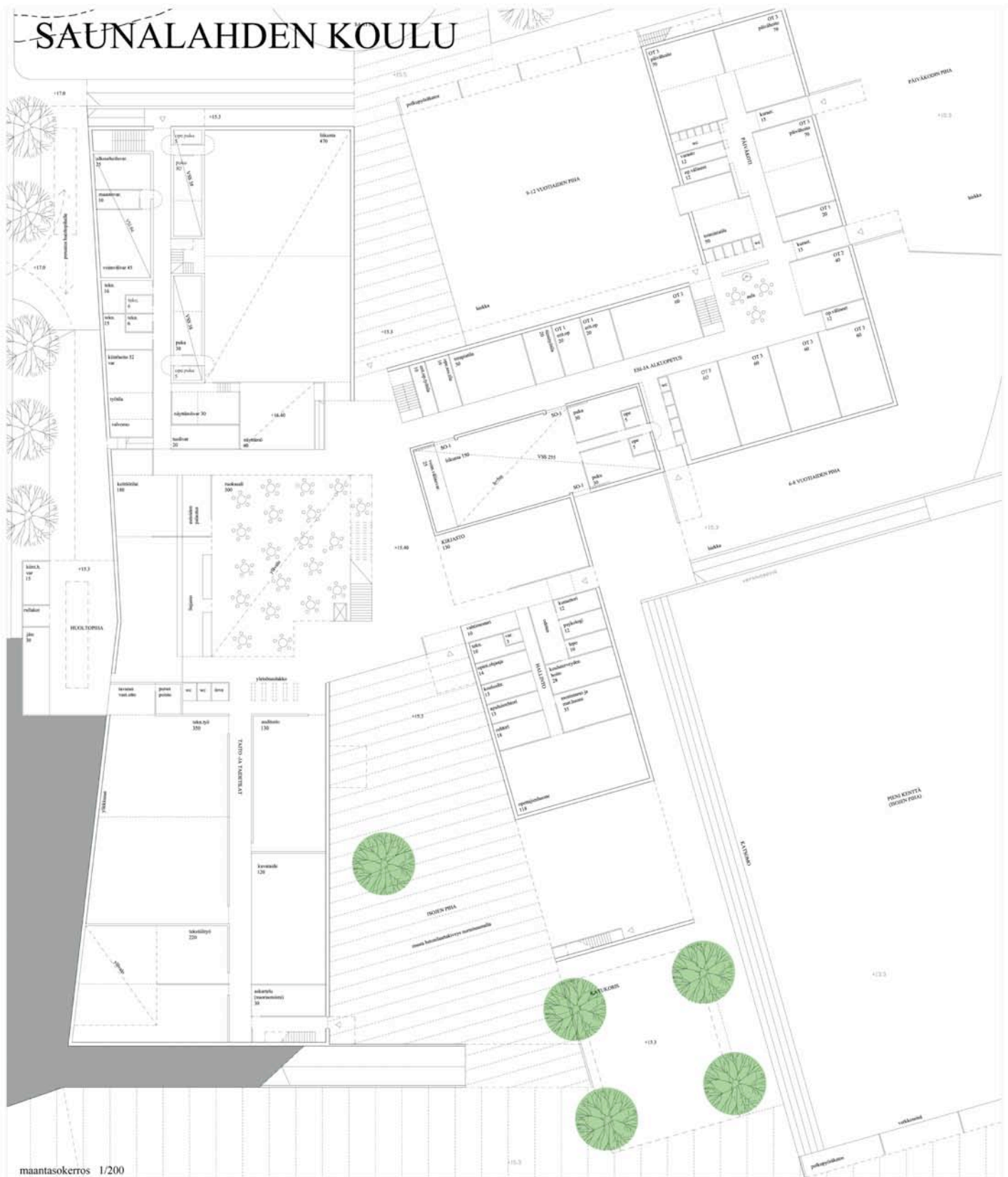

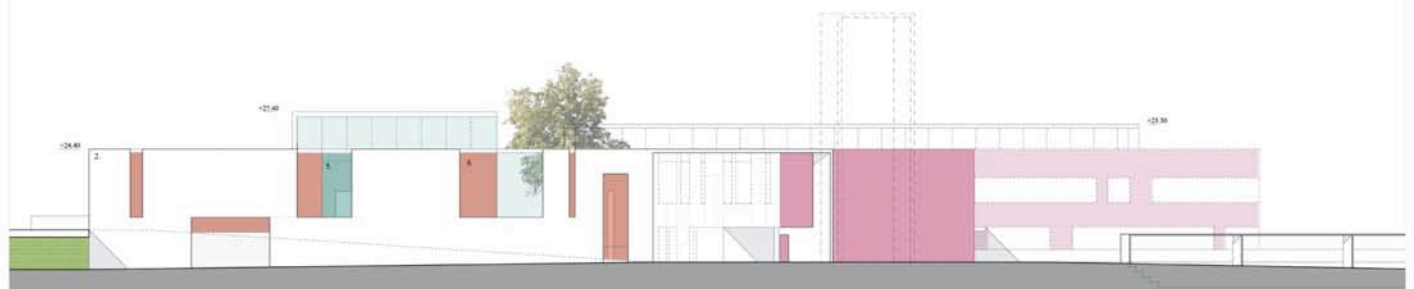
SAUNALAHDEN KOULU

SAUNALAHDEN KOULU

maantasokerros 1/200

julkisivu Kompassitorille 1/200

loggia

JULKISMU- JA LEIKKAUSOTE
1:50

1. METALLIVUOROUKSI VAPAA SOMMITTELU
2. LÄSB
3. VÄRILÄSB
4. KULTTUURISÄÄNTÖJÄ

RUPERT

Suunnitelmassa Saunalahden koululla on ehyt, helposti tunnistettava hahmo, joka antaa kasvat koulun toiminnalle ja luo identiteettiä Saunalahden keskustalle. Koulu muodostaa seurakuntakeskuksen ja kaupakeskuksen kanssa kaupunginosan julkisen keskustan, jonka toiminnot avautuvat osaksi kaupunkilaisten elämää.

Koulun eteläinen sisäntulopiha liittyy Kompassitoriin, osaksi Saunalahden tärkeintä julkista tilaa. Pihan loiva kallistus luo esteettömän yhteyden torin ja Kompassikadun tasojen välille. Kompassitorin alkulusta pääsee suoraan koulun pihalle myös tasojen välillä liimittävää portaalla.

Rakennuksen toinen pääsisäänkäynti on pohjoisella sisäntulopihalta josta koulu ja liikuntasali rajoavat. Juhlailusaliin sisäntulopiha liittyy liikuntasalin suuren – seinä katsomopöydille avautuvien – juhlatien kautta. Liikuntasalia ei ole ajateltu vain opetustilana, vaan Saunalahtelaisen yhteisenä monitoimisalana, jolla on oma, itsenäinen luonteensa.

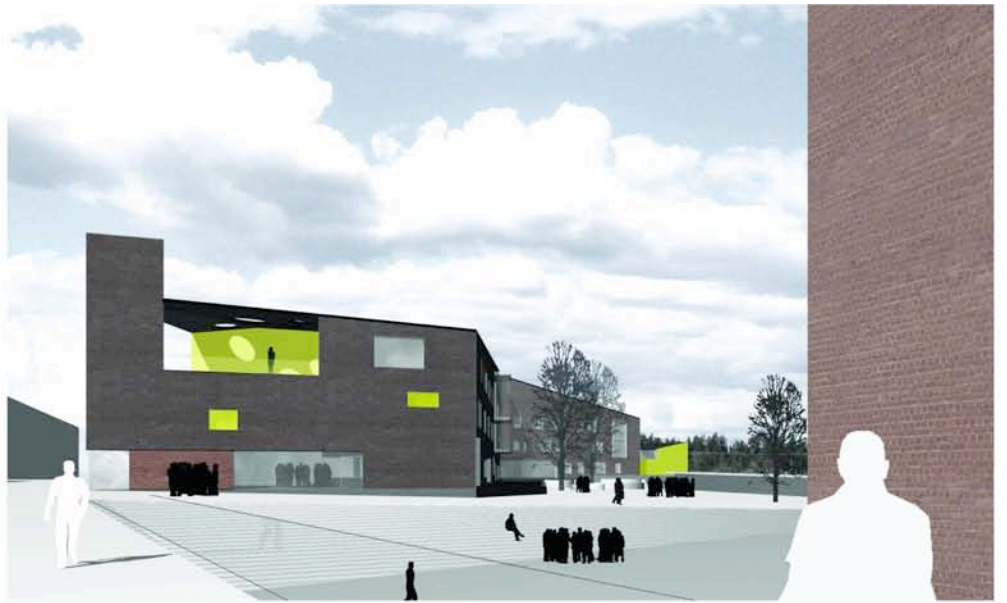
Vastapainona kaupunkimaisille sisäntulopihoille on Magneettipiikkuun liittyvä penimittakaavaampi puutarha, jossa on rauhallisia oleskelu- ja leikkipaikkoja, sekä mahdollisuus koulupuutarhatöihin.

Koulun sisätilat ryhmittyvät aulan ympärille. Aulasta muodostuu yhtenäisen peruskoulun toiminta-ajatus tukeva monipuolinen toimintatila, jossa eri ikäiset lapset ja talon muut käyttäjät kohtaavat. Siellä on tilaa oleskelulle, näyttelyille ja performansseille, sekä luokkien ukopuolelle oppimiseen. Ruokasaliin ja auditorion näyttämöt mahdollistavat teatteri- ja ilmaistominen aulan yhteydessä.

Koulun opetustilat on jaennetty eri ikäisten lasten, sekä ainekohtaisen opetuksen alueisiin. Kotilueet ja opetusolot rajoituvat yksityisempiin aulasta ja niissä on mahdollisuus hiljaisempaan työskentelyyn ja lepoon. Päiväkoti on osa koulun opetustiloja, mutta oma sisäänkäynti ja yhteys pihalle mahdollistaa sen itsenäisen toiminnan. Hallinnon ja oppilashuollon tilat sijoituvat aulan ympärille, mutta erillisen opetustilasta. Nuorisotoimen tilat muodostavat Kompassikadulle avautuvan kokonaisuuden kädentaitojen ja taiteen alueen, sekä kotitalouden opetustilan yhteyteen.

Rakennuksen kantavana rakenteena on paikalla valettuva julkisivut, sekä pilarit ja liitospaikat. Välipohjat toteutetaan onteloilla ja paikallavalauna.

Julkisivut muurataan paikalla tilasta. Lisäksi julkisivuissa on rappauspintoja, lasilankkia, sekä kirkasta ja värikkästä lasia. Ukopuolinen auringonsuojus suurten lasipintojen yläosin tehdään tilaisuuksista.

ASEMAPIIRROS 1:500

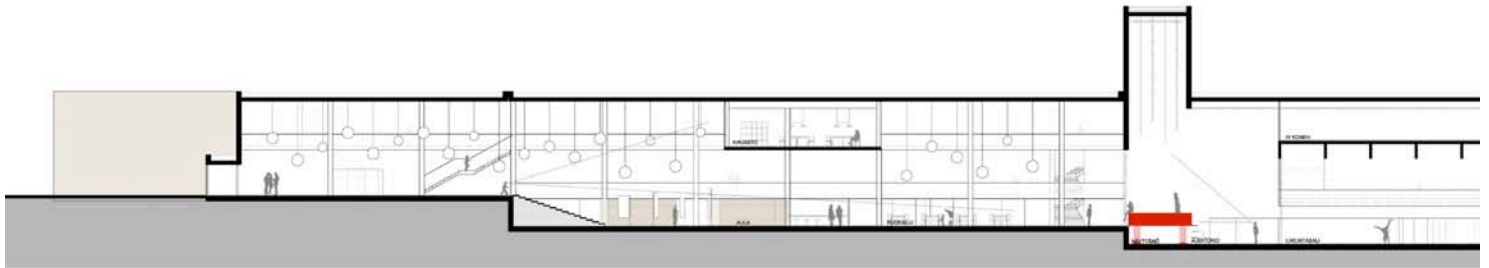

K U M M E L I T

SAUNALAHDEN KOULU 15.8.2007

POHJAPIIRROS 1. KERROS 1:200

LEIKKAUS B-B 1:200

JULKISIVU KAAKKOON 1:200